

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Освітньо-професійна програма
«Економіка»
Спеціальність 051
«Економіка»
Група 2БЕП-32

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеню першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: «Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення на прикладі
ТОВ «Пирятинський сирзавод»»

Проектний матеріал складається з пояснювальної записки на 56 сторінках та
ілюстративного матеріалу

Здобувач освіти _____ Вікторія ЧЕРНОВА

Керівник _____ Аліна КУХАРУК

До захисту допущений

Завідувач кафедри _____ Олена ХАЧАТУРЯН

Завідуючий відділенням _____ Юлія ВОРОНКОВА

Захист « ____ » _____ 20 ____ р.   Протокол ДКК № _____

Оцінка ДКК _____

Секретар ДКК _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Відділення економічне
Кафедра Економіки
Освітньо-професійна програма «Економіка»
Спеціальність 051 «Економіка»
Форма навчання денна

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Заст. дир. з НВР Беркань І.В.

« _____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу бакалавра

Здобувачу освіти Черновій Вікторії Юріївні
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Тема кваліфікаційної роботи: Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення на прикладі ТОВ «Пирятинський сирзавод»

1. Затверджена наказом по коледжу № _____ від « _____ » _____ 20__ р.
2. Термін подання здобувачем освіти закінченої роботи « _____ » _____ 20__ р.
3. Вихідні дані до роботи: Вихідними даними для виконання роботи є Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України, інструктивні матеріали, звіти підприємств, періодичні видання, офіційні матеріали Державного комітету статистики України, матеріали публікацій в друкованих та електронних економічних виданнях, першоджерела та дані фінансової звітності досліджуваного підприємства.
4. Зміст роботи (перелік питань, що підлягають розгляду): Розкрити сутність та основні підходи до визначення поняття «прибутковість», дослідити методiku розрахунку показників прибутковості підприємства, визначення факторів, які впливають на прибутковість, провести аналіз економічного потенціалу ТОВ «Пирятинський сирзавод», розробити і надати пропозиції до впровадження заходу, який підвищить прибутковість підприємства.
5. Перелік графічного матеріалу: Розробити графічний та табличний матеріал по питанням: визначення сутності прибутковості підприємства, методики розрахунку прибутковості підприємства, фактори, які впливають на прибутковість підприємства, аналіз прибутковості підприємства, пропозиції щодо поліпшення прибутковості підприємства.

6. Консультанти з окремих розділів роботи:

Розділ	Консультант (вчене звання, ПП)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання – «_____» _____ 2022 р.

Керівник _____ Аліна КУХАРУК

Завдання прийняв до виконання _____ Вікторія ЧЕРНОВА

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи	19.01.2023
2.	Складання бібліографії	03.02.2023
3.	Теоретичні аспекти підвищення прибутковості підприємства	02.03.2023
4.	Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод»	14.04.2023
5.	Економічне обґрунтування шляхів підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод»	05.05.2023
6.	Здача закінченої кваліфікаційної роботи	16.06.2023
7.	Захист кваліфікаційної роботи	26.06.2023

Здобувач освіти _____ Вікторія ЧЕРНОВА
(підпис)

Керівник роботи _____ Аліна КУХАРУК
(підпис)

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

на тему «Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення на прикладі

ТОВ «Пирятинський сирзавод»»

студентки Чернової Вікторії Юріївни

Актуальність теми кваліфікаційної роботи: На сьогоднішній день велика кількість підприємств стикаються з неприбутковістю. Бажання одержувати високий рівень прибутку підштовхує кожне підприємство до пошуку різних заходів, які допоможуть досягти цієї мети. Тому пошук шляхів підвищення прибутковості підприємства є актуальним питанням.

Мета кваліфікаційної роботи: обґрунтування теоретичних і практичних аспектів підвищення прибутковості підприємства.

Об'єкт дослідження: пошук шляхів підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод».

Предмет дослідження: методи та заходи, що спрямовані на збільшення прибутковості підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод».

Основний результат роботи: розкрито сутність поняття «прибутковість» і основні підходи до її визначення; досліджена методика проведення аналізу прибутковості підприємства; проаналізована ефективність діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод»; здійснена оцінка прибутковості підприємства та напрямків його розвитку; визначені основні шляхи та напрями підвищення прибутку ТОВ «Пирятинський сирзавод»; надані пропозиції щодо збільшення прибутковості підприємства; проведені визначення економічної ефективності від запропонованого заходу.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 56 сторінках, з яких список використаної літератури із 30 найменувань. Робота містить 15 таблиць, 9 рисунка, а також 8 додатків.

Рік захисту роботи – 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретичні аспекти підвищення прибутковості підприємства	8
1.1 Сутність та основні підходи до визначення поняття «прибутковість» ...	8
1.2 Методика розрахунку показників прибутковості підприємства	12
1.3 Фактори, які впливають на прибутковість підприємства	17
Розділ 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод»	22
2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод»	22
2.2 Аналіз економічного потенціалу ТОВ «Пирятинський сирзавод».....	28
2.3 Аналіз прибутковості діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод»	41
Розділ 3. Економічне обґрунтування шляхів підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод»	46
3.1 Шляхи підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод»	46
3.2 Визначення фінансово-економічних показників запропонованого заходу	50
Висновок.....	52
Список використаних джерел.....	54
Додатки	

					БЕП 32. 26. 000 КРБ		
Вим.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата			
Розроб.	Чернова В.Ю.				Літ.	Арк.	Аркушів
Керівник	Кухарук А.А.					4	56
Н.контроль	Петрашова В.І.				ВСП «ОТФК ОНТУ» гр. 2БЕП-32		
Затвердив	Хачатурян О.С.						

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогоднішній день велика кількість підприємств стикаються з неприбутковістю або низькою прибутковістю. Це відбувається під впливом великої кількості факторів, які призводять до її зниження. Бажання одержувати високий рівень прибутку підштовхує кожне підприємство до пошуку різних заходів, які допоможуть досягти цієї мети. Такі дії підприємства є актуальною складовою його ефективної діяльності.

Забезпечення прибутковості підприємства є важкий і важливий процес, який потребує значної уваги на всіх стадіях господарювання підприємства.

Правильне управління прибутком впливає на розвиток підприємства, інвестиційні можливості та бути конкурентоспроможним на ринку. Ефективне управління прибутком включає аналіз факторів, що впливають на його формування, вдосконалення виробничих процесів, контроль над витратами, стратегічне планування та розробку маркетингових стратегій для збільшення доходів. Тому керівник підприємства, для формування оптимального рівня прибутковості, повинен ретельно досліджувати зміст та сутність даного поняття і приймати продумані управлінські рішення щодо їх впровадження [1].

Питання прибутковості досліджували вітчизняні і зарубіжні наукові діячі, серед яких слід відзначити Бланка І.О., Мочерного С.В., Вороніна О.О, Скалюк Р.В, Данилюк М.О., Епіфанова І.Ю, Гринчук Ю.С., Курочкіна О.К., Круш П.В., Тютюнник Ю.М., Мартиненко В.П., Хринюк О.С., Сябер Е.О. тощо. Проте, незважаючи на велику кількість досліджень, не визначення стосовно управління і збільшення прибутковості, ще залишаються і потребують подальшого вивчення та опрацювання.

Мета і завдання. Метою даної кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних і практичних аспектів підвищення прибутковості підприємства.

Досягнення поставленої мети кваліфікаційної роботи передбачає вирішення наступних завдань:

									Акр.
									5
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>				

- розкрити сутність поняття «прибутковість» і основні підходи до її визначення;
- дослідити методикку проведення аналізу прибутковості підприємства;
- проаналізувати ефективність діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод»;
- здійснити оцінку прибутковості підприємства та напрямків його розвитку;
- визначити основні шляхи та напрями підвищення прибутку ТОВ «Пирятинський сирзавод»;
- надати пропозиції щодо збільшення прибутковості підприємства;
- провести визначення економічної ефективності від запропонованого заходу.

Об’єктом дослідження є пошук шляхів підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод».

Предмет дослідження – методи та заходи, що спрямовані на збільшення прибутковості підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод».

Методи дослідження. У процесі виконання кваліфікаційної роботи був використаний метод аналізу і синтезу для дослідження теоретичних підходів до поняття і сутності прибутковості; метод порівняльного економічного аналізу, для порівняння показників. Використовувався метод наукового прогнозування для виявлення шляхів підвищення прибутковості підприємства, а також індуктивний та дедуктивний методи для дослідження сутності, функцій та методичних аспектів формування прибутку суб'єкта господарювання.

Інформаційна база дослідження. В якості інформаційної бази, під час написання кваліфікаційної роботи, використовувалися навчальні матеріали з фінансового аналізу, економічного аналізу, наукові публікації та монографічні видання, присвячені проведенню оцінки прибутковості та пошуку шляхів підвищення її рівня, законодавча база України, матеріали лекцій та

					<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		6

презентацій, внутрішні документи та фінансова звітність ТОВ «Пирятинський сирзавод».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновка, списку використаних джерел та додатків. Основний обсяг кваліфікованої роботи бакалавра становить 56 сторінки комп'ютерного тексту, робота містить 15 таблиці, 9 рисунків та 8 додатків. Список використаних джерел складається з 30 найменувань.

					<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>	Акр.
						7
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність та основні підходи до визначення поняття «прибутковість»

В умовах сьогодення функціонування підприємств виходить на новий рівень, але прибуток залишається одним з найважливіших і найскладніших категорій економіки, що вказує на фінансові можливості підприємства та його здатність до розвитку. Чим вищий фінансовий результат від діяльності, тим більше можливостей є у підприємства [2].

Прибуток виступає центральною категорією від якої залежить прибутковість підприємства. Тому ототожнювати поняття «прибуток» і поняття «прибутковість» на нашу думку неможливо.

Досліджуючи поняття «прибуток» І.О. Бланк акцентував увагу на тому, що саме прибуток є головною метою діяльності підприємства, критерієм ефективності виробничої діяльності, внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його розвиток, головним джерелом зростання ринкової вартості підприємства і основним захисним механізмом від банкрутства [3].

А прибутковість діяльності підприємства є результатом використання відповідних його можливостей, тобто наскільки здатно підприємство приносити прибуток і забезпечити ефективне відтворення використаних ресурсів. Тому питання управління прибутковістю підприємства набуває все більшої актуальності та потребує не лише теоретичних знань, а й практичних навиків для розробки заходів підвищення фінансової результативності.

В процесі дослідження сутності поняття «прибутковість» зіштовхнулись з тим, що вчені-економісти вирізняють по різному дане поняття. Немає єдиного точного його визначення. Аналіз існуючих визначень в економічній літературі вказують на декілька підходів по тлумаченню даної категорії (таблиця 1.1).

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
						8
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення поняття «прибутковість»

Автор	Визначення
Кучер Л.Ю. [5]	Прибутковість – це показник для віддзеркалення економічної ефективності діяльності суб'єкта господарювання.
Антонюк Р.Р. [6]	Прибутковість – це здатність підприємства генерувати позитивний ефект фінансового результату від здійснення господарської діяльності, що полягає в перевищенні доходу над здійсненими витратами в розмірі достатньому для ефективного подальшого функціонування.
Олійник О. В. [7]	Прибутковість виступає як досягнення максимально позитивного ефекту за найменші витрати живої та витраченої праці. Прибутковість – це конкретна форма дії закону економії часу.
Осипова Т.В. [8]	Основою прибутковості є сам прибуток, який у цілому й визначає результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Тому прибуток зображає її результати.
Мочерний С.В. [9]	Прибутковість треба розглядати з двох сторін: по-перше, як прибутковість усього підприємства щодо всього авансованого капіталу, яка визначається нормою прибутку: відношенням річного прибутку до авансованого капіталу; по-друге, як прибутковість виготовлення окремої партії товарів, яка вимірюється відношенням прибутку до собівартості товарів
Хмелевський О.В. [10]	Прибутковість – це здатність здійснювати рентабельну діяльність, забезпечувати платоспроможність, генерувати прибуток, на основі чого забезпечувати стабільність зростання та майбутній інноваційно-інвестиційний розвиток

Дослідивши приведені висловлювання (таблиця 1.1) можна надати поняттю «прибутковість» наступного визначення, а саме: прибутковість – це показник, який характеризує діяльність підприємства і його основними показниками є прибуток і рентабельність [11].

Процес управління прибутковістю підприємства зумовлює необхідність пошуку шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення сталого розвитку підприємства, підвищення ефективності поточної діяльності та діяльності в перспективі.

Як було вже зазначено, прибуток є найважливішою економічною категорією для підприємств, а його отримання є однією із головних задач підприємства. Прибуток, підприємство одержує тільки в тому випадку, якщо виробляє продукцію або послуги, які задовольняють потреби покупців. З цього випливає, що прибуток показує результат його господарської діяльності, тому що успіх і будь-якого суб'єкта господарювання залежить від того, наскільки ефективно управляють прибутком. Прибуток як вартісний показник вимірюється в грошовій формі, оскільки практика узагальненого вартісного обліку основних показників господарської діяльності підприємства – вкладеного капіталу, отриманого доходу, понесених затрат тощо регулюється діючим порядком податкових актів [2, с. 27-31].

На думку Н.Б. Ярошевича прибуток є метою підприємницької діяльності й джерелом витрат на розвиток виробництва. Прибуток і його рівень характеризує ефективність виробництва, збиток засвідчує неефективне господарювання. Прибуток являє собою перевищення валових доходів над валовими витратами [12].

На рисунку 1.1 представлені функції, які визначає прибуток, як категорія ринкових відносин.

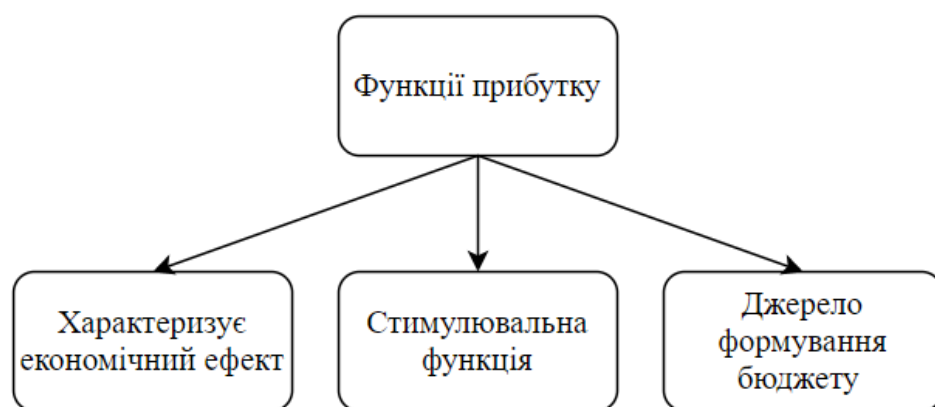

Рисунок 1.1 – Функції прибутку

Одна з функцій прибутку полягає в його значенні фінансового результату. У другій функції прибуток виступає як стимулюючий фактор і одночасно є основним джерелом фінансових ресурсів підприємства. Безпосередній вплив прибутку на фінансовий стан підприємства робить його важливим показником успішності та ефективності.

Прибуток також має значення як джерело формування різних бюджетів. Він сплачується у вигляді податків і використовується для фінансування державних, інвестиційних, виробничих, науково-технічних та соціальних програм. Прибуток відіграє важливу роль у забезпеченні розвитку економіки, стимулюванні інвестицій та забезпеченні соціального благополуччя через фінансування різних проектів і програм.

Таким чином, прибуток має значення не лише як кінцевий фінансовий результат, але і як важливий фактор в економічному розвитку, формуванні бюджетів та фінансуванні різноманітних програм.

Ще одним ключовим показником прибутковості підприємства є рентабельність, яка відображає співвідношення прибутку до витрат. Цей відносний показник, що дозволяє порівнювати результати. Рентабельність характеризують як найточніший показник доходності, вигідності та прибутковості підприємства.

Рентабельність вказує на ефективність підприємства у використанні своїх ресурси для отримання прибутку. Вона дозволяє оцінити, чи досягає підприємство необхідної прибутковості, щоб забезпечити стабільність фінансового стану та розвиток.

Тому рентабельність є важливим інструментом для аналізу фінансової стійкості та прибутковості підприємства, а також допомагає виявляти потенційні області для оптимізації та покращення фінансово-господарської діяльності.

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		11

1.2 Методика розрахунку показників прибутковості підприємства

Високий рівень розвитку підприємства залежить від рівня його прибутковості. Тому ефективність розглядається як відношення результату (ефекту) до витрат. Задовільний рівень ефективності потребує перевищення позитивних результатів над витратами. Тобто отримана сума прибутку підприємством є дуже важливим показником його діяльності, не може в достатній мірі характеризувати ефективність господарювання так як це лише одинарний ефект від процесу. Тоді як рентабельність доповнює визначення ефективності підприємства і у більш повній мірі характеризує результат діяльності.

Виходячи з вище приведеного, можна зазначити, що рентабельність займає провідне місце у механізмі господарювання підприємства. Найчастіше рентабельності розглядають як показник прибутковості.

Для проведення аналізу прибутковості підприємства застосовують факторний аналіз чистого прибутку. Це робиться для того, щоб з'ясувати, які фактори мають позитивний і негативний вплив на формування результативного показника.

Найбільш дієвою є чотирьох-факторна мультиплікативна модель, яка у своїй побудові використовує такі показники, як:

- власний капітал підприємства;
- коефіцієнт оборотності активів підприємства;
- мультиплікатор власного капіталу;
- чиста рентабельність.

Модель залежності чистого прибутку від перелічених факторів представлена у формулі 1.1 [12]:

$$\Pi_{\text{ч}} = \text{ВК} \times K_{\text{обА}} \times M_{\text{к}} \times P_{\text{ч}}, \quad (1.1)$$

де $\Pi_{\text{ч}}$ – чистий прибуток, грн.;

ВК – середньорічний власний капітал, грн.;

$K_{\text{обА}}$ – коефіцієнт оборотності активів;

$M_{\text{к}}$ – мультиплікатор власного капіталу;

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
						12
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рч – чиста рентабельність, %.

Коефіцієнт оборотності активів характеризує ефективність використання активів підприємства і розраховується за формулою 1.2 [12]:

$$K_{обА} = \frac{ЧД}{А}, \quad (1.2)$$

де ЧД – чистий дохід підприємства, грн.;

А – загальна вартість активів підприємства, грн.

Мультиплікатор власного капіталу, який вказує на здатність власного капіталу створювати залишки активів, визначається за формулою 1.3 [12]:

$$M_k = \frac{А}{ВК} \quad (1.3)$$

Чиста рентабельність підприємства визначається за формулою 1.4 [12]:

$$P_{ч} = \frac{\Pi_{ч}}{ЧД} \quad (1.4)$$

Вплив зазначених факторів призводитиме до зміни суми валового прибутку підприємства. Результати можуть бути як додатними так і від'ємними.

Всі подальші розрахунки виконуються за допомогою ланцюгових підстановок. Перелічимо всі показники, які використовуються для проведення факторного аналізу чистого прибутку, а саме:

1. Рентабельність видів діяльності та витрат виробництва: рентабельність операційної діяльності, рентабельність звичайної діяльності, рентабельність господарської діяльності, рентабельність виробничих витрат і коефіцієнт загальної рентабельності.

2. Рентабельність продажу: рентабельність продажів, рентабельність реалізованої продукції.

3. Рентабельність капіталу та його складових: рентабельність сукупних активів, рентабельність виробничих активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність залученого капіталу.

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		13

Використовуючи модель залежності (формула 1.1) визначається кількісний вплив кожного з факторів на зміну чистого прибутку.

Спочатку необхідно розрахувати зміну чистого прибутку за рахунок зміни рівня власного капіталу за формулою 1.5, а далі аналогічним чином визначаються зміни чистого прибутку за рахунок впливів зміни оборотних активів (формула 1.6), мультиплікатора власного капіталу (1.7) та зміни чистої рентабельності (формула 1.8) [12].

$$\Delta\Pi_{\text{чВК}} = (\text{ВК}_3 - \text{ВК}_\Pi) \times K_{\text{обАп}} \times M_{\text{кп}} \times P_{\text{чп}} \quad (1.5)$$

$$\Delta\Pi_{\text{чКоб}} = \text{ВК}_3 \times (K_{\text{обАз}} - K_{\text{обАп}}) \times M_{\text{кп}} \times P_{\text{чп}} \quad (1.6)$$

$$\Delta\Pi_{\text{чМк}} = \text{ВК}_3 \times K_{\text{обАз}} \times (M_{\text{кз}} - M_{\text{кп}}) \times P_{\text{чп}} \quad (1.7)$$

$$\Delta\Pi_{\text{чРч}} = \text{ВК}_3 \times K_{\text{обАз}} \times M_{\text{кз}} \times (P_{\text{чз}} - P_{\text{чп}}) \quad (1.8)$$

Підсумковими діями з проведення даного аналізу є оцінка сукупного впливу факторів на зміну чистого прибутку за звітній період. Це можна зробити використавши формулу 1.9 [12]:

$$\Delta\Pi_{\text{ч}} = \Delta\Pi_{\text{чВК}} + \Delta\Pi_{\text{чКоба}} + \Delta\Pi_{\text{чМк}} + \Delta\Pi_{\text{чРч}} \quad (1.9)$$

Застосування даного методу допоможе з'ясувати слабкі місця у діяльності підприємства і знайти шляхи збільшення чистого прибутку.

За допомогою показників рентабельності проводять оцінку ефективності роботи підприємства повністю, аналізують прибутковість напрямів його діяльності, визначають окупність витрат підприємства.

Тому показники рентабельності підприємства об'єднують у групи (рисунок 1.2):

- рентабельність витрат виробництва;
- рентабельність продажу;
- рентабельність капіталу та його складових;
- рентабельність активів підприємства.

До витратних показників рентабельності відносять показник рентабельності операційної діяльності та рентабельність від звичайної діяльності.

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		14

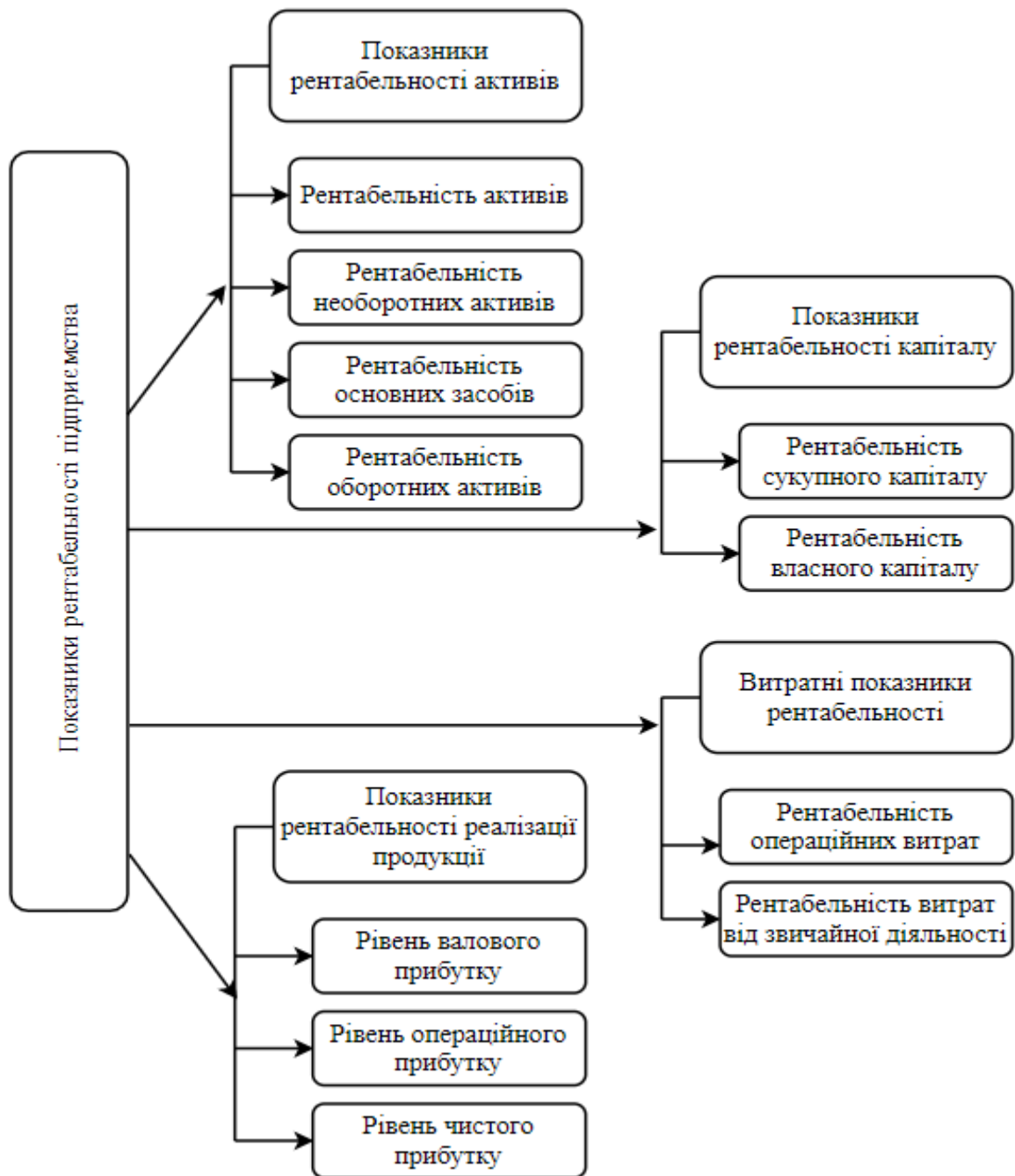

Рисунок 1.2 – Показники рентабельності підприємства об’єднані в групи – Рентабельність операційної діяльності – розраховується як відношення фінансового результату від операційної діяльності ($ПР_{оп}$) до загальних операційних витрат ($В_{оп}$) і показує, який прибуток отримується від операційної діяльності на 1 гривню операційних витрат:

$$P_{од} = \frac{ПР_{в}}{В_{оп}} \times 100\% \quad (1.10)$$

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

– Рентабельність від звичайної діяльності – обчислюється як відношення фінансових результатів від звичайної діяльності ($ПР_{зд}$) до загальних витрат від звичайної діяльності ($В_{зд}$) і виявляє, на яку суму отримано прибутку від звичайної діяльності з 1 гривні звичайних витрат:

$$P_{зд} = \frac{ПР_{зд}}{В_{зд}} \times 100\% \quad (1.11)$$

До показників рентабельності реалізованої продукції відносять наступні показники рентабельності:

– Валову рентабельність продажу (реалізації):

$$P_{рв} = \frac{ПР_{в}}{ЧД} \times 100\% \quad (1.12)$$

– Операційна рентабельність продажу (операційна маржа):

$$P_{ро} = \frac{ПР_{о}}{ЧД} \times 100\% \quad (1.13)$$

– Чиста рентабельність продажу (реалізації):

$$P_{рч} = \frac{ЧП}{ЧД} \times 100\% \quad (1.14)$$

Показники рентабельності капіталу, ще називають ресурсними показниками рентабельності. До цієї групи відносять наступні види рентабельності:

– Рентабельність власного капіталу – це відношення чистого прибутку до величини власного капіталу (ВК) підприємства:

$$P_{вк} = \frac{ЧП}{ВК} \times 100\% \quad (1.15)$$

– Рентабельність сукупного капіталу – розраховується як відношення чистого прибутку (ЧП) до загального капіталу (валюти балансу - ВБ) підприємства:

$$P_{ск} = \frac{ЧП}{ВБ} \times 100\% \quad (1.16)$$

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
						16
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Застосувавши всі необхідні моменти при проведенні аналізу прибутковості у підприємства з'являється можливість визначитися з заходами, які потрібно впровадити щоб підвищити рівень прибутку і рентабельності підприємства.

Отже, можна зробити висновок, що аналіз прибутковості підприємства можна проводити в три етапи: проаналізувати прибуток підприємства як абсолютного показника прибутковості; провести аналіз ефективності діяльності суб'єкта господарювання, тобто дослідити показники рентабельності; на основі досліджень виявити можливі резерви та шляхи збільшення прибутковості підприємства.

1.3 Фактори, які впливають на прибутковість підприємства

Досягнення високої прибутковості можливе при системному урахуванні всіх факторів, що впливають на розвиток підприємства.

При проведенні аналізу або оцінки прибутковості необхідно звернути увагу на фактори, які впливають на неї. Ці фактори поділяють на групи: зовнішні фактори і внутрішні фактори. У зв'язку з цим прибуток розглядається як керований об'єкт, який може піддаватися планування та прогнозування, обліку та аналізу, регулювання і контролю.

На рисунку 1.3 представлені зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на прибутковість підприємства.

Зовнішні фактори не залежать від самого підприємства. Це можуть бути державні регулювання цін на товари, зміни вартості послуг інших галузей економіки, податкова система, нормативні документи щодо кредитування, облікова ставка за користування кредитами та державна політика щодо формування доходів. Наприклад, зміни в державній політиці стосовно цін можуть впливати на маржинальну прибутковість підприємства. Податкові зміни або недостатня індексація доходів населення можуть вплинути на платоспроможність споживачів та споживчу активність.

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		17

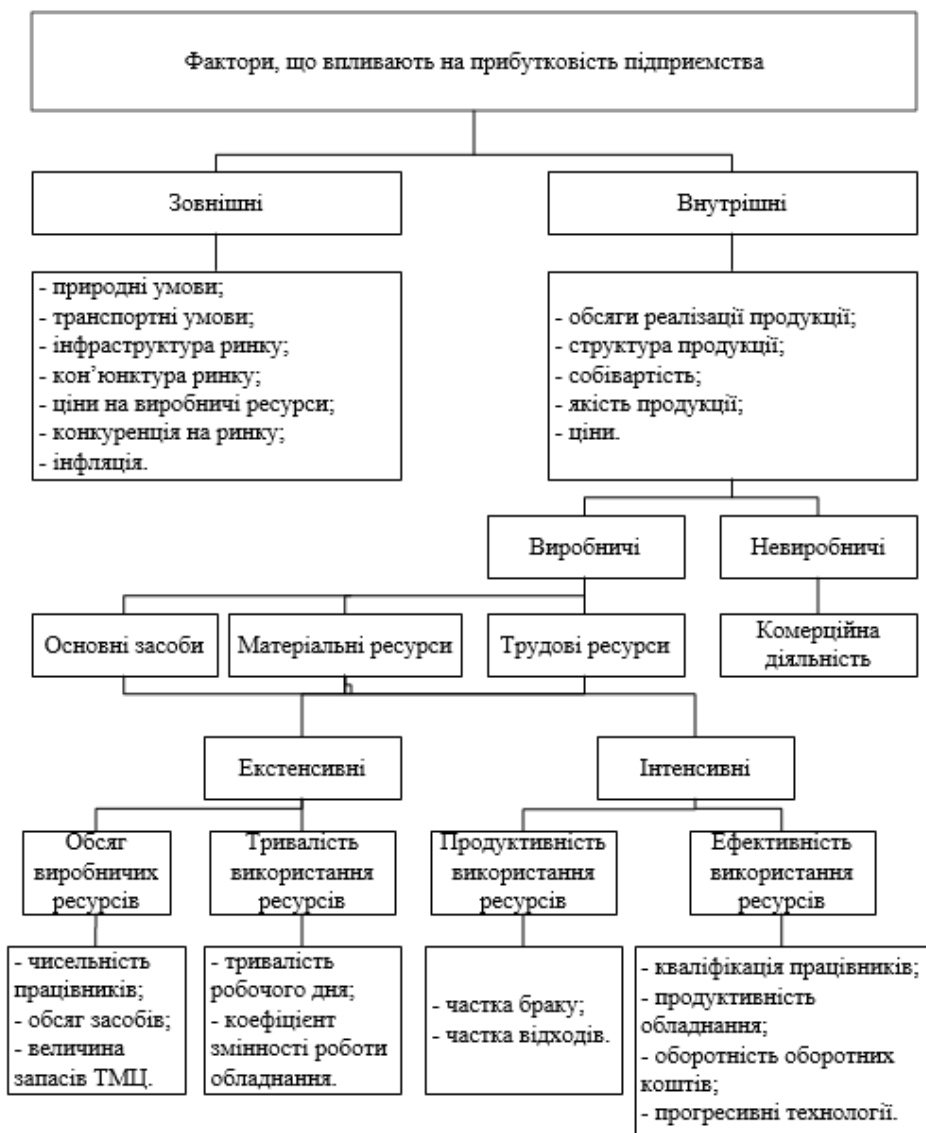

Рисунок 1.3 - Перелік факторів впливу на прибутковості підприємства

До внутрішніх факторів включають ті, що залежать від самої діяльності підприємства. Це можуть бути обсяги його діяльності, ефективність використання ресурсів, рівень доходів та витрат. Наприклад, збільшення обсягу продажів або виробництва може призвести до зростання прибутку. Оптимізація використання ресурсів, таких як праця, сировина і обладнання, може позитивно вплинути на ефективність підприємства. Також, вдосконалення цінової та асортиментної політики може допомогти збільшити прибуток.

Внутрішні фактори поділяються на виробничі і невиробничі [14].

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Виробничі фактори, у свою чергу, поділяють на екстенсивні (впливають на прибуток через кількісні зміни – обсяг матеріальних та фінансових ресурсів, кількість працівників) та інтенсивні – підвищення продуктивності праці, зниження матеріаломісткості продукції, підвищення оборотності активів тощо, що впливають на величину прибутку через якісні зрушення [15].

Найбільший вплив на прибуток від реалізації продукції мають обсяги реалізації, повна собівартість, рівень цін та структура реалізованої продукції:

- обсяг реалізації окремого виду продукції призводить до збільшення (зменшення) обсягу реалізації прибутковості продукції і цим самим призводить до збільшення (зменшення) розміру прибутку;
- собівартість одиниці реалізованої продукції при зростанні може знизити суму прибутку, і може відбутися зворотня реакція при зменшені її рівня;
- рівень цін впливає на рівень прибутку подібним чином, як і собівартість. При зростанні цін прибуток також зростає, і навпаки.

Основна мета розподілу прибутку на підприємстві полягає у встановленні оптимальних пропорцій між капіталізованою та спожитою його частинами. Для досягнення цієї мети, на підприємстві вирішуються наступні завдання:

1. Забезпечення отримання підприємствами необхідної норми прибутку на інвестований капітал. Це означає, що прибуток повинен бути достатнім, щоб задовольнити очікування власників щодо повернення інвестицій та отримання прибутковості.

2. Забезпечення пріоритетних цілей стратегічного розвитку підприємства за рахунок капіталізованої частини прибутку. Це означає, що частина прибутку має бути використана для розвитку підприємства, наприклад, для інвестицій у нові технології, розширення виробництва або розвитку нових ринків.

3. Забезпечення стимулювання трудової активності та надання додаткового соціального захисту персоналу. Це означає, що частина прибутку може бути використана для виплати премій, бонусів, підвищення заробітної плати або для розвитку соціальних програм та благополуччя персоналу.

4. Забезпечення формування резервних та інших фондів підприємства в необхідних розмірах. Це означає, що частина прибутку може бути виділена на створення резервів для непередбачених витрат, погашення заборгованості, інвестицій у довгострокові проекти або формування інших фондів, необхідних для стабільної фінансової позиції підприємства.

Розглядаючи резерви зростання прибутку необхідно мати на увазі, що прибуток залежить як і від доходів підприємства, так і від його витрат. Тому до резервів підвищення прибутку можна віднести:

1) Постійне удосконалення або оновлення засобів виробництва, а саме: впровадження нової техніки, удосконалення технології виробництва, впровадження інноваційних матеріалів тощо. Це дозволить значно знизити собівартість продукції і підвищить прибуток.

2) Зниження собівартості продукції є найважливішим фактором зростання прибутку. На зниження собівартості продукції впливають: економія матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, якими розпоряджається підприємство. Максимальна мобілізація резервів зниження собівартості продукції є важливою умовою ефективного функціонування підприємства [16].

3) Автоматизоване виробництво потребує значно менше робітників, і це, в свою чергу, зменшить витрати на оплату праці. За рахунок нового обладнання можна збільшити випуск продукції, що призведе до зниження витрат в розрахунку на одиницю продукції. Але після цього підприємству доведеться шукати нові ринки збуту продукції, як на внутрішньому ринку так і зарубіжному [17].

4) Зі збільшенням обсягу випуску продукції прибуток підприємства збільшується не тільки за рахунок зниження собівартості, але і внаслідок збільшення кількості продукції, що випускається. Таким чином, чим більший обсяг виробництва, тим більше сума одержуваного підприємством прибутку. Але зростання прибутку на підприємстві означає збільшення відрахувань в державний бюджет.

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		20

Одним з резервів збільшення прибутку підприємств є повне використання вторинних ресурсів та попутних продуктів. Доля вторинної сировини в загальному обсязі матеріальних ресурсів, використовуваних у господарстві країни, значно зростає [18].

Також важливу роль в підвищенні прибутку відведено маркетингу. Практика світової торгівлі показала, що багато видів нових виробів не знаходять свого покупця на ринку без відповідної організації маркетингу. Тому в ринкових умовах господарювання слід більше уваги приділяти маркетингу.

Для збільшення обсягу отриманого прибутку підприємствам необхідно застосовувати правильну тактику при встановленні цін. У цінах повинні відображатись суспільно необхідні витрати на виробництво і реалізацію продукції, її споживчі властивості, якість, платоспроможний попит. Від правильності розрахунку ціни багато в чому залежить обсяг отриманого прибутку, ліквідність і платоспроможність підприємства, його фінансовий стан [18].

Відповідно до всього вище зазначеного для підвищення прибутку потрібно спиратися на комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства, а саме: вивчення техніко-економічних показників роботи підприємства й організаційного рівня виробництва, використання виробничих потужностей і основних фондів, сировини і матеріалів, робочої сили, господарських зв'язків тощо.

Також можна зазначити, що політика управління прибутком є життєво необхідною для будь-якого підприємства, тому що вона сприяє підвищенню загального розміру прибутку, а значить, досягненню найголовнішої мети існування і господарювання підприємства.

					<i>БЕП 32. 26. 001 КРБ</i>	Акр.
						21
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПИРЯТИНСЬКИЙ СИРЗАВОД»

2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод»

ТОВ «Пирятинський сирзавод» розміщується в місті Пирятин Полтавської області. Історія підприємства розпочинається з 1920 року, яке спеціалізується на виробництві сиру і масла. У 1952-1954 роки підприємство розширює свої виробничі потужності, тим самим збільшуючи показники по виробництву продукції до 32 тон за добу. З 1969 року по 1973 рік будується нове підприємство з можливостями по виробництву до 80 тон переробки сировини. Першою продукцією заводу стало виготовлення сиру «Російського», завдяки якому підприємство зайняло провідне місце на ринку сирів. Продукція виготовляється за високою якістю і має високий попит як на території України, так і за її межами. У 2004 році підприємство реорганізовується у Закрите акціонерне товариство «Пирятинський сирзавод» і входить до складу групи компаній «Молочний альянс».

Приєднавшись до групи компаній «Молочний альянс» (99,2% акцій заводу) підприємство проводить реконструкцію і технічно переоснащується, тим самим нарощуючи потужності і збільшуючи обсяги виробництва. Виробничі потужності ЗАТ «Пирятинський сирзавод» розміщуються по регіонах України, а саме: Полтавська область, має найвищу частку потужностей, яка становить 43%, Київська область – 14%, Чернігівська область – 7%, Житомирська та Черкаська області - по 8%, Хмельницька і Сумська області – по 10%. Це дає можливість охоплювати значну частку українського ринку сирів. Так з 2012 року підприємство виходить на ринок з товарним знаком і логотипом «ПИРЯТИНЪ».

У 2016 році за рішенням загальних зборів колективу підприємство перейменовується в Приватне акціонерне товариство «Пирятинський сирзавод».

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		22

У 2017 році ПАТ «Пирятинський сирзавод» було реорганізоване в Товариство з обмеженою відповідальністю. Також в період 2017-2018 роки розпочався ребрендинг торгової марки «Пирятин». Тобто відбулась зміна стратегії і позиціонування підприємства на ринку, зміна логотипу під яким у теперішній час підприємство надає свою продукцію споживачам.

Організаційна структура управління підприємства має схематичний вигляд і представлена на рисунку 2.1.

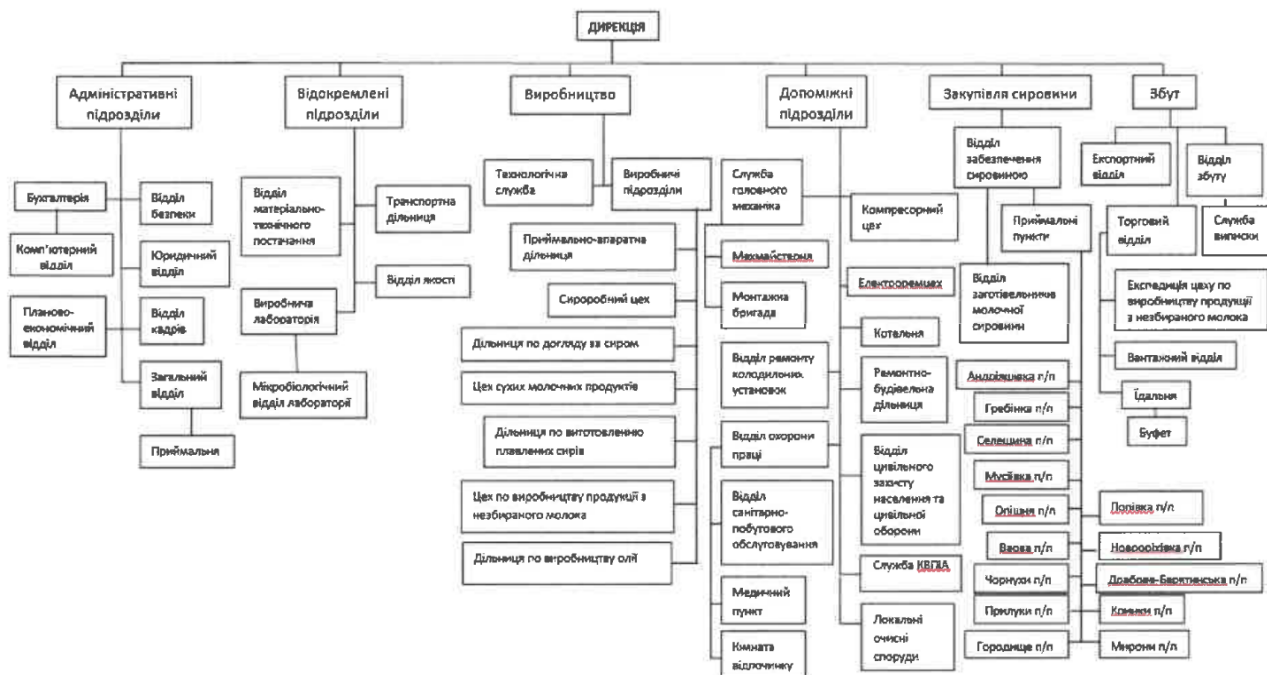

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ТОВ «Пирятинський сирзавод»

ТОВ «Пирятинський сирзавод» має складну структуру управління, яка включає в себе адміністративні, виробничі та допоміжні підрозділи. Організаційно-функціональна схема товариства складається з трьох рівнів, кожен з яких виконує свої функції і відповідає за конкретні аспекти діяльності, а саме: вище керівництво, виробничі підрозділи, виробничі цехи і допоміжні служби.

ТОВ «Пирятинський сирзавод» закуповує молоко у сільського населення і фермерських господарств і ефективно перетворює його у високоякісний продукт, а саме сир. Основними видами продукції та послуг, від яких підприємство отримує дохід, є:

- виробництво сиру;

- виробництво сиру плавленого;
- виробництво сирних продуктів твердих та плавлених;
- виробництво сухих молочних продуктів;
- оптова торгівля [20].

Завод виготовляє свою продукцію відповідно до нормативно-правових документів і системи маркетингу якості, тобто стандартом ISO 9001:2000.

Основний напрямок діяльності підприємства – це виготовлення твердих та плавлених сирів, які виготовляються з натурального молока без домішок сухого молока і рослинних елементів.

Для виготовлення продукції завод використовує найсучасніше обладнання, а для обробки молока бактофугу. Також підприємство використовує сучасне енергоефективніше обладнання для зберігання сировини і готової продукції.

На сьогоднішній день ТОВ «Пирятинський сирзавод» здатен виробляти за день близько 40 тон продукції. Протягом останніх років підприємство значно збільшило обсяги виробництва твердих і плавлених сирів, а також інших продуктів, й працює над розширенням асортименту та підвищенням якості своєї продукції. Асортименті підприємства нараховує понад 110 видів продукції, з яких 25 є твердими сирами.

Співпраця із зарубіжними компаніями, використання передових технологій та багаторічний досвід персоналу дозволяють стверджувати, що продукція, яку підприємство виставляє на ринку, має високу якість, доступну ціну і постійний попит серед споживачів.

Український ринок молочної продукції є доволі насиченим на виробників і торгові марки. Серед основних конкурентів ТОВ «Пирятинський сирзавод» на внутрішньому ринку можна зазначити ТОВ «Данон», ТОВ «Терра Фуд», ПрАТ «ВМЗ Рошен».

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
						24
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Відповідно статистичним даним серед конкурентів ТОВ «Пирятинський сирзавод» розміщується на другому місці. Підприємству потрібно працювати над іміджем і підвищувати рівень рентабельності продаж.

ТОВ «Пирятинський сирзавод» є конкурентоспроможним підприємством, але продовження розвитку не повинно зупинятися. Це пов'язано з конкуренцією на ринку, яка зростає з кожним днем.

Провівши SWOT-аналіз ТОВ «Пирятинський сирзавод» (таблиця 2.1) можна зазначити, що для підприємства на сучасному етапі розвитку характерне використання стратегії обмеженого зростання, що обумовлено значною кількістю загроз у зовнішньому середовищі, які необхідно враховувати. Також сильні сторони підприємства можуть бути базою для досягнення великих переваг над конкурентами у майбутньому.

Таблиця 2.1 – SWOT-аналіз ТОВ «Пирятинський сирзавод»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Географічне розташування Висока якість продукції Прибуткова діяльність Налагоджене збутова мережа Дотримання договірних зобов'язань Конкурентоспроможна цінова політика	Залежність від постачальників Слабка маркетингова політика Застарілі основні фонди Низький рівень мотивації працівників
Можливості	Загрози
Використання інноваційної технології Збільшення числа клієнтів Освоєння нових інвестиційних проектів Розвиток сільської галузі	Високі темпи інфляції. Зростання тиску конкурентів. Негативні демографічні зміни. Підвищення цін постачальниками. Збільшення відсоткових ставок кредитування. Зниження рівня життя населення

Підприємству необхідно звернути увагу на стратегії свого розвитку і пам'ятати, що можливості і загрози можуть переходити в свою протилежність. Так, невикористана можливість може стати загрозою, якщо її використовує конкурент.

Проведемо аналіз техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод». Основним джерелом аналізу обрано фінансову звітність підприємства за 2021-2022 роки. Результати аналізу представимо у таблиці 2.2

Таблиця 2.2 – Техніко-економічні показники діяльності підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод» за 2021-2022 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	1404740	1753605	348865	24,8
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	610	588	-22	-3,61
Продуктивність праці, тис. грн/особу	2302,85	2982,32	679,5	29,51
Середньорічна вартість активів підприємства, тис. грн.	566120,5	671807,5	105687	18,67
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	97803,5	92147,5	-5656	-5,78
Фондовіддача	14,36	19,03	4,67	32,52
Власний капітал, тис. грн.	78730	191813	113083	у 2,5 р.
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1340406	1526469	186063	13,9
Операційні витрати, тис.грн.	1492884	1561371	68487	4,6
Валовий прибуток, тис.грн.	64334	227136	162802	у 3,5 р.
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	-13414	160257	173671	у -11 р.
Чистий прибуток, тис. грн.	-42457	113548	156005	у -2,7 р.
Рентабельність продукції, %	4,80	14,88	10,1	-
Рентабельність продажів, %	-3,02	6,48	9,5	-
Рентабельність власного капіталу, %	-53,93	59,20	113,12	-

Провівши розрахунки техніко-економічних показників ТОВ «Пирятинський сирзавод» бачимо, що за аналізуємий період чистий дохід підприємства збільшився на 348865 тис. грн. або 24,8%. Середньоспискова чисельність працівників зменшилась на 22 особи (3,61%), що призвело до зростання продуктивності праці на 679,5 тис. грн. або 29,51%. Середня величина активів

						Акр.
						26
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	БЕП 32. 26. 002 КРБ	

підприємства зросла на 105687 тис. грн. або 18,67%, а середня величина основних засобів зменшилась на 5656 тис. грн. або 5,78%. Показник фондівдачі зростає на 32,52%.

Власний капітал підприємства зростає на 113083 тис. грн. або у 2,5 раз, що є позитивним моментом. Натомість прослідковується зростання собівартості реалізованої продукції на 186063 тис. грн. (13,9%) і операційних витрат підприємства на 68487 тис. грн. (4,6%).

Валовий прибуток підприємства за аналізований період зростає, за рахунок збільшення реалізації продукції, на 162802 тис. грн. або у 3,5 раза. У 2021 році підприємство отримало збиток від операційної діяльності на суму 13414 тис. грн., а у 2022 році даний показник зростає на 173671 тис. грн. і приносить підприємству прибуток у розмірі 160257 тис. грн. Чистий прибуток підприємства у 2021 році також становить від'ємне значення на суму 42457 тис. грн. У 2022 році підприємство отримало чистий прибуток на суму 113548 тис. грн. Збитки підприємства у 2021 році пов'язані зі зростання витрат підприємства. Показник рентабельність продукції за аналізуємий період збільшився на 10,1%. Рентабельність продажів зросла на 9,5%, а рентабельність власного капіталу на 113,12%.

Для більшої наглядності основні показники фінансових результатів діяльності підприємства представимо у графічному зображенні на рисунку 2.2.

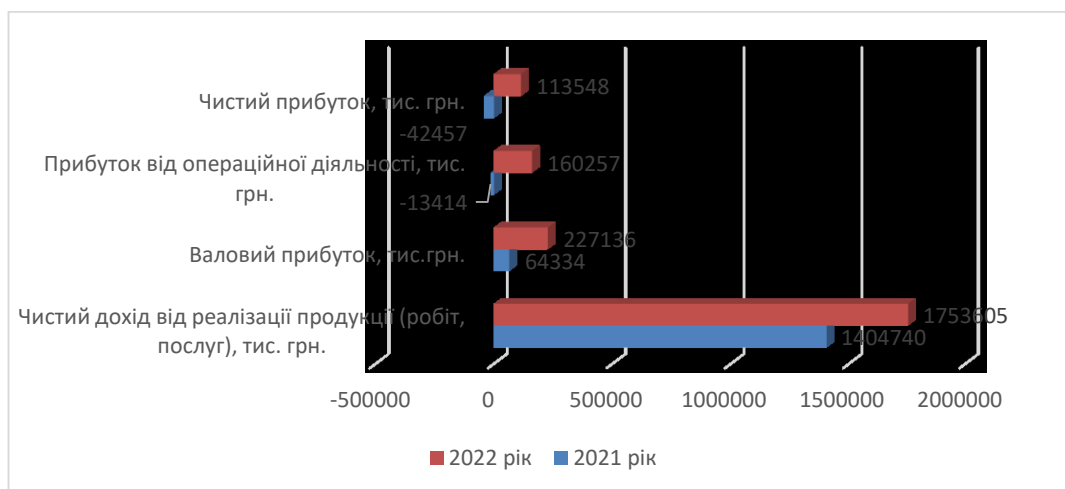

Рисунок 2.2 – Динаміка зміни основних фінансових показників підприємства

Таким чином, проведений аналіз розрахунків техніко-економічних показників діяльності підприємства показав, що підприємство у 2022 році покращує своє фінансове становище за рахунок зростання обсягу виробництва і реалізації продукції, а також за рахунок впровадження маркетингових заходів.

2.2 Аналіз економічного потенціалу ТОВ «Пирятинський сирзавод»

Для проведення аналізу економічного стану підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод» виконаємо дослідження за наступними напрямками:

1. Оцінка стану майна підприємства
2. Аналіз показників ліквідності підприємства
3. Аналіз показників фінансової стійкості підприємства
4. Аналіз показників ділової активності

Аналіз майна підприємства має важливе значення, оскільки від його величини та структури залежать обсяги діяльності підприємства, рівень платоспроможності, ліквідності і фінансової стійкості.

Оцінка майнового стану підприємства дає змогу визначити абсолютні й відносні зміни статей балансу за вказаний період, відстежувати тенденції їх зміни та визначити структуру фінансових ресурсів підприємства.

Основним завданням аналізу є оцінка ефективності використання активів, доходів, витрат та результатів діяльності підприємства за період, виявлення факторів, що позитивно або негативно вплинули на кінцеві фінансові результати [21].

За допомогою аналітичного балансу підприємства проведемо горизонтальний і вертикальний аналіз майна підприємства. Інформаційним джерелом аналізу буде аналітична звітність підприємства, а саме: форма 1 «Баланс (Звітність про фінансові результати)» за 2021-2022 роки.

Результати проведених розрахунків винесемо до таблиці 2.3 для подальшого проведення дослідження.

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
						28
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Таблиця 2.3 – Горизонтальний і вертикальний аналіз майна ТОВ «Пирятинський сирзавод» за період 2021-2022 роки.

Активи	2021 рік		2022 рік		Відхилення		
	тис.грн	%	тис.грн.	%	тис. грн.	%	у %
Майно, у тому числі:	629877	100	713738	100	83861	0	13,31
I. Необоротні активи	103445	16,42	107725	15,09	4280	-1,33	4,14
Нематеріальні активи	2146	0,34	983	0,14	-1163	-0,20	-54,19
Основні засоби	98612	15,65	85683	12,00	-12929	-3,65	-13,11
Інші необоротні активи	2687	0,43	21059	2,95	18372	2,52	683,7
II. Оборотні активи	526432	83,58	606013	84,91	79581	1,33	15,12
Запаси	263317	41,8	207823	29,12	-55494	-12,68	-21,07
Виробничі запаси	28628	4,55	49441	6,93	20813	2,38	72,70
Незавершене виробництво	14116	13,65	3730	0,52	-10386	-13,12	-73,58
Готова продукція	220463	35,00	154405	21,63	-66058	-13,37	-29,96
Товари	110	0,11	247	0,03	137	-0,08	124,6
Поточна дебіторська заборгованість	219606	34,86	280896	39,36	61290	4,49	27,91
Гроші та їх еквіваленти	40871	6,49	113022	15,84	72151	9,35	176,5
Витрати майбутніх періодів	93	0,04	142	0,02	49	-0,02	52,69
Інші оборотні активи	2545	0,40	4130	0,58	1585	0,17	62,28

Результати горизонтального і вертикального аналізу майна свідчать про наступну ситуацію, а саме:

– у 2022 році вартість майна збільшилась на 83861 тис. грн., що вказує на збільшення майнового потенціалу підприємства. Необоротні активи зросли на 4280 тис. грн., а оборотні активи зросли на 79581 тис. грн.;

– необоротні активи представлені основними засобами, вартість яких зменшилась на 12929 тис. грн. або 13,11%. Темп приросту основних засобів знизився майже на темп приросту майна. Це вказує на погіршення матеріальних умов для розширення основної діяльності підприємства. Питома вага в майні основних засобів зменшується з 15,65% до 12% і у підприємства відсутні капітальні вкладення, то це свідчить про відсутність можливості вкладень коштів у нерухомість, як надійної фінансової операції;

– у підприємства оборотні активи у структурі майна становлять у 2021 році 83,58%, а в 2022 році вони зростають до 84,91%, тим самим перевищують необоротні активи підприємства, які складають у 2021 році 16,42%, а у 2022 році знижуються до 15,09%;

– у складі оборотних активів найбільшу питому вагу мають у 2021 році запаси підприємства 41,8%, які у 2022 році знижуються і поступаються місцем дебіторській заборгованості 39,36%. Підприємство за аналізований період збільшує свої виробничі запаси на 72,7%. Це можна розглядати як вилучення коштів з обороту, що є негативним явищем для фінансового стану підприємства, а також з іншого боку створення невеликої кількості запасу може бути доцільним;

– зниження частки готової продукції і незавершеного виробництва свідчить про зростання ефективності маркетингової політики підприємства.

Зобразимо у графічному вигляді питому вагу необоротних і оборотних активів підприємства за 2021 та 2022 роки (рисунок 2.3).

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
						30
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

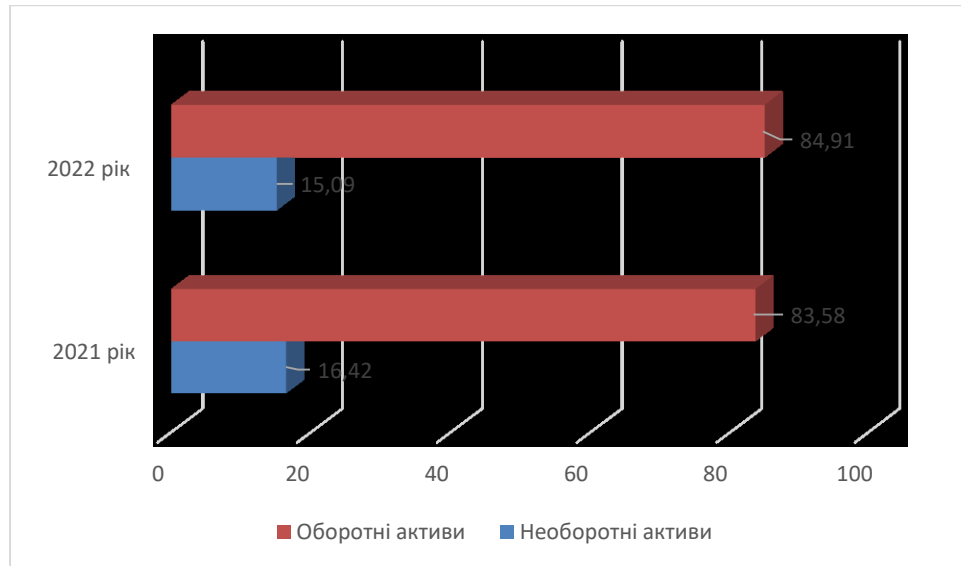

Рисунок 2.3 – Частка оборотних активів і необоротних активів у структурі майна ТОВ «Пирятинський сирзавод» за 2021-2022 рр.

Проаналізуємо стан основних засобів підприємства. Вони мають бути у відповідному технічному стані для забезпечення нормальних умов процесу виробництва продукції та підвищення його ефективності. Аналіз стану основних засобів підприємства проведемо за двома напрямками: аналізу технічного стану і аналізу оновлення.

Результати проведеного аналізу розмістимо у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Показник майнового стану ПАТ «Одескабель» за період 2020-2021 рр.

Показники	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
<i>Відносні показники стану основних засобів підприємства</i>			
Коефіцієнт спрацювання (зносу) основних засобів	0,69	0,73	0,04
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,31	0,27	-0,04
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,29	0,15	-0,14
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,02	0,01	-0,01
Коефіцієнт приросту основних засобів	0,29	0,14	-0,15

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4
<i>Показники ефективності використання основних засобів</i>			
Операційна рентабельність основних засобів	-0,02	0,24	0,26
Фондовіддача основних засобів	14,36	19,03	4,67
Фондомісткість основних засобів	0,4	0,38	-0,02

За результатами проведеного аналізу основних засобів підприємства робимо наступні висновки:

– коефіцієнт спрацювання основних засобів показує частку перенесеної вартості основних засобів на готову продукцію. По отриманим результатам коефіцієнт у 2021 році становив 0,69, а у 2022 році 0,73. Ці показники є достатньо високими по рівню спрацювання, тому що перевищують нормативний показник коефіцієнта ($> 0,5$). Можна сказати, що обладнання підприємства має 73% зносу на 2022 рік, що є негативним для виробництва;

– коефіцієнт придатності основних засобів аналізує кількість придатного обладнання. Відповідно до розрахунків даний показник у підприємства знижується з 0,31 до 0,27. Це свідчить про зменшення кількості придатного обладнання для проведення виробничого процесу. Підприємству необхідно звернути на це увагу;

– коефіцієнт оновлення основних засобів характеризує інтенсивність надходження нових основних засобів за відповідний період. За результатами розрахунку даний показник знижується з 0,29 до 0,15. Це вказує на те, що підприємство майже не оновлює основні засоби, які використовує;

– коефіцієнт вибуття основних засобів визначає частку вибулих засобів. Згідно результатів цей показник зменшується з 0,02 до 0,01, що характеризує малу ступінь вибуття основних засобів з підприємства;

– коефіцієнт приросту основних засобів характеризує приріст обладнання на підприємстві, але по результатам він зменшується з 0,29 до 0,14. Тобто

підприємство не оновлює і не модернізує обладнання для подальшого використання;

– показник ефективності використання основних засобів, тобто операційна рентабельність основних засобів вказує на прибутковість використання основних засобів. Відповідно до розрахунків операційна рентабельність на 2021 рік мала від’ємне значення (-0,02), так як підприємство в цей період мало збиток з операційної діяльності. А у 2022 році показник рентабельності зростає до 0,24, що вказує на прибутковість діяльності і використання основних засобів;

– показник фондівдачі вказує на обсяг виготовленої продукції в розрахунку на грошову одиницю вартості основних засобів. Даний показник по підприємству становить на 2021 рік 14,36 і на 2022 рік зростає на 4,67 і становить 19,03;

– показник фондомісткості основних засобів характеризує середню вартість виробничих основних засобів, що припадають на одиницю обсягу виробленої продукції. За даними підприємства цей показник знижується з 0,4 до 0,38.

У загальному висновку аналізу майна підприємства можна зазначити, що підприємство має більшу частку оборотних активів у розпорядженні, ніж необоротних активів. Основні засоби підприємства мають високий рівень зносу і потребують модернізації або оновлення.

Наступним напрямком оцінки економічного стану підприємства є проведення аналізу показників ліквідності підприємства.

Платоспроможність підприємства є вагомим показником фінансового стану підприємства. Цей показник вказує на спроможність підприємства сплатити свої поточні зобов’язання швидко або в найближчий час. Поточна платоспроможність тотожна поняттю ліквідність, яка надає можливість активам перейти з натуральної форми у грошову.

Ліквідність підприємства це мобільність підприємства, його спроможність за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел оперативно вишукувати резерви платіжних коштів, необхідних для погашення боргів, і постійно, на будь-який

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		33

момент часу, підтримувати рівновагу між обсягами і строками перетворення активів у грошові кошти та обсягами і строками погашення зобов'язань [21].

Проведемо аналіз ліквідності балансу підприємства (таблиця 2.5), провівши порівняння активів, що повільно реалізуються, з довгостроковими і постійними пасивами.

Таблиця 2.5 - Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Пирятинський сирзавод» за 2021-2022рр.

Види активів	2021р.	2022р.	Види пасивів	2021р.	2022р.	Зміна платіжних засобів	
						2021р.	2022р.
А ₁ Високоліквідні	40871	113022	П ₁ Найбільш термінові	353548	259674	-312677	-146652
А ₂ Середньоліквідні	219606	280896	П ₂ Короткострокові	94678	77656	124928	203240
А ₃ Низьколіквідні	265955	212095	П ₃ Довгострокові	102921	184595	163034	27500
А ₄ Важколіквідні	103445	107725	П ₄ Постійні	78730	19183	24715	88542
Баланс	629877	713738	Баланс	629877	713738	-	-

По результату проведеного аналізу ліквідності (таблиця 2.5) у 2021 і 2022 роках підприємство відчувало нестачу високоліквідних оборотних активів. Нестача становила у 2021 році 312577 тис. грн., в у 2022 році – 146652 тис. грн.

Надлишок платіжних засобів спостерігається у середньоліквідних, низьколіквідних та важколіквідних оборотних активах. По середньоліквідним активам простежується зростання надлишку з 124928 тис. грн. до 203240 тис. грн. Низьколіквідні активи різко зменшилися по сумі з 163034 тис. грн. до 27500 тис. грн. Сума важколіквідних активів зростає у чотири рази, а саме з 24715 тис. грн. до 88542 тис. грн.

Таким чином, у 2021 році і у 2022 році баланс підприємства не був абсолютно ліквідним у зв'язку з нестачею високоліквідних оборотних активів.

Проведемо детальніший аналіз ліквідності підприємства скориставшись розрахунком відносних коефіцієнтів. Результати визначень представимо у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Показники оцінювання ліквідності ТОВ «Пирятинський сирзавод» за 2021-2022 рр.

Показники	Нормативні значення	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+, -)
<i>Основні показники</i>				
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	0,1	0,34	0,25
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	0,6	1,18	0,58
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\geq 1,0$	1,17	1,8	0,63
<i>Допоміжні показники</i>				
Коефіцієнт платоспроможності	$\geq 0,1$	0,1	0,34	0,25
Коефіцієнт критичної ліквідності	$\geq 1,0$	0,96	1,16	0,2
Коефіцієнт покриття запасів	$\geq 1,0$	2,0	2,92	0,92

За даними таблиці 2.6 значення коефіцієнта абсолютної ліквідності зросло на 0,25, що вказує на рівень покриття поточних зобов'язань і забезпечень високоліквідними активами у 2021 році на 10%, а у 2022 році – на 34%. Порівнявши результати коефіцієнта з його нормативним значенням ($\geq 0,2$) можна зазначити, що підприємство у 2022 році підвищило грошову платоспроможність у порівнянні з 2021 роком.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності підвищилося на 0,58, а коефіцієнта загальної ліквідності на 0,63. Отримані результати даних коефіцієнтів у 2022 році перевищують нормативні значення ($\geq 0,7$ і $\geq 1,0$), що вказує на достатній рівень розрахункової та майнової платоспроможності підприємства.

Отримані значення допоміжних відносних показників оцінювання ліквідності та платоспроможності станом на 2021 рік і 2022 рік можна сказати,

що відповідають нормативним значенням. Це підтверджує попередні висновки стосовно достатнього рівня платоспроможності підприємства. Підприємство має можливість своєчасно погашати поточні зобов'язання і у нього налічується ефективна структура активів.

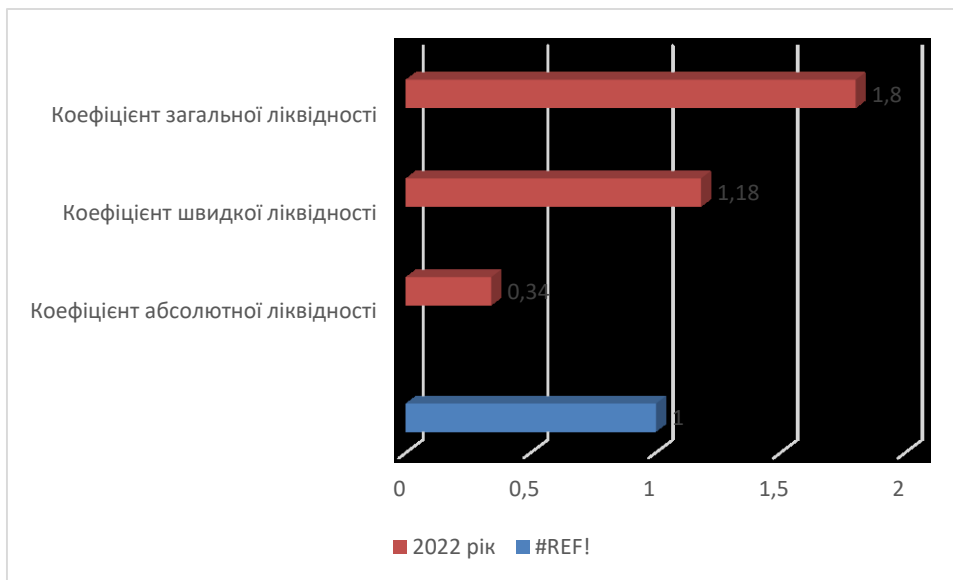

Рисунок 2.4 – Динаміка показників ліквідності ТОВ «Пирятинський сирзавод»

Розглянувши отримані від розрахунків значення основних і допоміжних коефіцієнтів ліквідності і їх динаміку зростання (рисунок 2.4) можна сказати, що це вказує на підвищення рівня платіжних можливостей підприємства щодо виконання поточних зобов'язань і забезпечень з урахуванням використання відповідних груп платіжних засобів.

Аналіз показників фінансової стійкості підприємства, як наступного етапу оцінки економічного стану підприємства, ґрунтується на відносних показниках. Ці показники є фінансово-економічними коефіцієнтами, які розраховуються як співвідношення абсолютних показників активу і пасиву балансу підприємства. Даний аналіз допоможе з'ясувати чи здатне підприємство функціонувати і розвиватися у змінному економічному середовищі.

Результати розрахунків оформимо у таблиці 2.7.

За результатами проведеного аналізу можна надати наступний висновок:

– коефіцієнт фінансової автономії вказує на низький рівень фінансової стійкості підприємства, так як його показник нижчий від нормативного

значення. У 2021 році коефіцієнт фінансової автономії становить 0,12 або 12%, а у 2022 році коефіцієнт зростає на 0,15 і становить 0,27 або 27%. Підприємство є залежним від зовнішніх кредиторів;

Таблиця 2.7 – Показники фінансової стійкості ТОВ «Пирятинський сирзавод» у 2021-2022 рр.

Показники	Нормативні значення	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+, -)
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	$\geq 0,5$	0,12	0,27	0,15
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$< 0,5$	0,88	0,73	-0,15
Коефіцієнт фінансового ризику	$< 1,0$	7,0	2,72	-4,28
Коефіцієнт фінансової стабільності	$\geq 1,0$	0,14	0,36	0,22
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	зростання	0,81	0,65	-0,16
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\geq 0,1$	-0,31	0,44	0,75
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	зростання	-1,65	1,35	3,0

– коефіцієнт концентрації позикового капіталу вказує на те, що підприємство на 88% у 2021 році залежало від позикових коштів, а у 2022 році цей показник знизився до 73%;

– коефіцієнт фінансового ризику вказує на те, що у 2021 році на 1 гривню власного капіталу припадало 7 грн. позикового капіталу, а у 2022 році значення знизилось на 4,28 і становило 2,72 грн.;

– значення коефіцієнта фінансової стабільності показує, що в 2021 році власний капітал перевищував позиковий капітал у 0,14 раз, а у 2022 році – в 0,36 разів;

– коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень не відповідає нормативному значенню, так як значення знижуються на 0,16. Тобто у підприємства зменшується залежність від поточних зобов'язань і забезпечень;

– коефіцієнт маневреності власного капіталу визначає частку власного капіталу, вкладену в оборотні активи. Так у 2021 році даний показник мав від’ємне значення, а у 2022 році – збільшився на 0,75 і становив 0,44. Це є позитивним моментом, так як у підприємства з’являється можливість фінансового забезпечення виробничої та інших видів діяльності, проведення розрахунків з кредиторами;

– коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів показує, що у 2021 році підприємство мало нестачу грошових коштів (-1,65). У 2022 році цей рівень підвищився до 1,35.

На рисунку 2.5 представлені показники фінансової стійкості ТОВ «Пирятинський сирзавод».

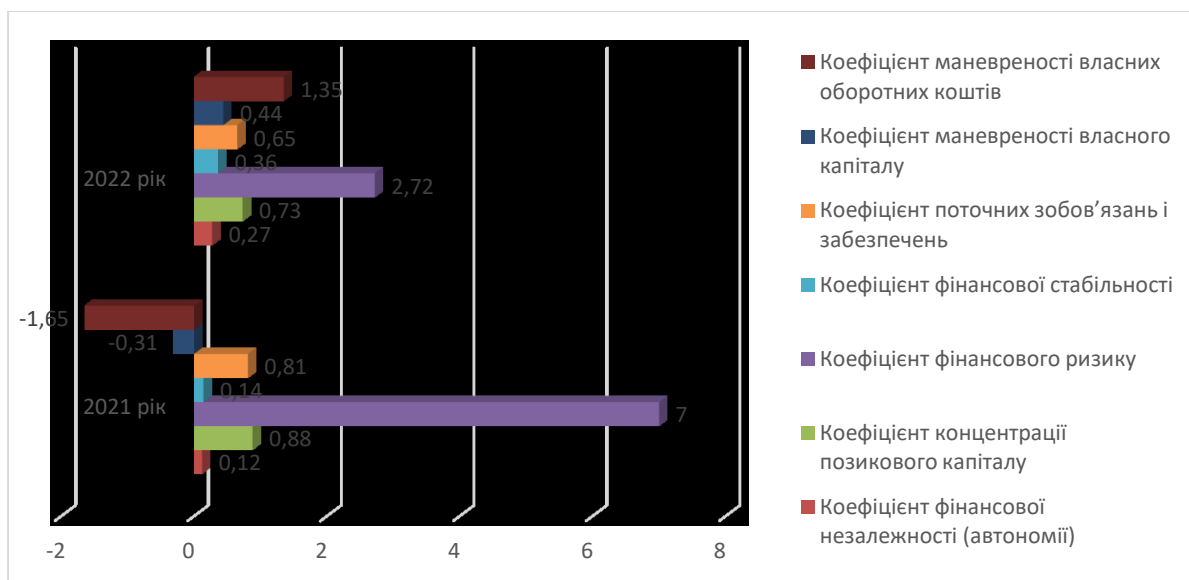

Рисунок 2.5 – Показники фінансової стійкості ТОВ «Пирятинський сирзавод».

Загалом, ТОВ «Пирятинський сирзавод» має критичний фінансовий стан як у 2021 році, так і у 2022 році. Підприємство залежить від зовнішнього фінансування, хоча залежність знижується при підвищенні рівня коштів у підприємства.

Наступним етапом проведемо аналіз показників ділової активності підприємства для визначення використання оборотних коштів і швидкості їх обертання.

Результати розрахунків приведемо в таблиці 2.8

Таблиця 2.8 – Показники ділової активності ТОВ «Пирятинський сирзавод»

Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
Коефіцієнт обертання активів	2,48	2,61	0,13	5,24
Тривалість одного обороту активів, днів	145	138	-7	-4,83
Коефіцієнт обертання оборотних активів	3,03	3,1	0,07	2,31
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	119	116	-3	-2,26
Коефіцієнт обертання запасів	6,61	6,48	-0,13	-1,97
Тривалість одного обороту запасів, днів	54	56	2	3,67
Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	7,34	7,00	-0,34	-4,63
Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, дні	49	51	2	4,86
Коефіцієнт обертання власного капіталу	13,98	12,96	-1,02	-7,3
Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	26	28	2	7,77
Коефіцієнт обертання поточної кредиторської заборгованості	4,96	4,98	0,02	0,4
Тривалість одного обороту поточної кредиторської заборгованості, днів	73	72	-1	-1,37
Тривалість операційного циклу, днів	104	107	3	3,36
Тривалість фінансового циклу, днів	31	35	4	12,93

Результати розрахунків й аналізу динаміки показників ділової активності (таблиця 2.8) свідчать про наступне:

– коефіцієнт обертання активів збільшується на 0,13, що становить 5,24%. Даний показник вказує на прискорення кругообігу засобів підприємства. При збільшенні коефіцієнта обертання активів зростає термін його обороту.

Відповідно до цього обертання даного показника зменшилося з 145 днів до 138 днів, тобто на 7 днів (4,83%);

– коефіцієнт обертання оборотних активів вказує на оборотність всіх оборотних активів підприємства. Відповідно до розрахунків даний показник збільшився на 0,07 або 2,31%. При тому термін обертання показника скорочується на 3 дні;

– коефіцієнт обертання запасів зменшується на 0,13 або 1,97%, що свідчить про збільшення виробничих запасів. Термін обертання даного показника зростає на 2 дні або 3,67;

– коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості зменшується за аналізований період з 7,34 до 7,0, що призводить до збільшення терміну обертання на 2 дні. Скорочення коефіцієнта призводить до уповільнення сплати заборгованості підприємству від дебіторів;

– коефіцієнт обертання власного капіталу також знижується, що призводить до зростання на 2 дні терміну обороту;

– коефіцієнт обертання поточної кредиторської заборгованості зростає на 0,4% і вказує на незначне пришвидшення сплати заборгованості підприємства. Термін обертання даного показника знижується лише на 1 день;

– у результаті збільшення тривалості одного обороту запасів на 2 дні та тривалості одного обороту поточної дебіторської заборгованості на 2 дні тривалість операційного циклу зросла на 3 днів (3,36 %).

В умовах зменшення тривалості одного обороту поточної кредиторської заборгованості лише на 1 день тривалість фінансового циклу зросла на 4 дні (12,93 %), що негативно характеризує динаміку ділової активності підприємства.

У загальному висновку по аналізу економічного потенціалу ТОВ «Пирятинський сирзавод» можна зазначити, що основні засоби підприємства використовуються на повну силу і потребують оновлення. Досліджені показники фінансової стійкості і ділової активності показали, що підприємство

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
						40
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

є платоспроможним, але при цьому знаходиться в критичному стані. Його показники фінансової стійкості дуже низькі. Також підприємство залежить від позикових коштів.

2.3 Аналіз прибутковості діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод»

Кожне функціонуюче підприємство ставить собі мету – отримання відповідного рівня фінансового результату. Фінансовим результатом від діяльності підприємства виступає прибутковість, яку характеризують два показники, а саме: прибуток і рентабельність.

Прибуток розглядають як частину чистого доходу підприємства, отриманого на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик підприємницької діяльності [19, с. 585].

Інший показник, що характеризує прибутковість підприємства – рентабельність – відображає рівень віддачі активів і рівень використання капіталу в процесі виробництва [11, с. 191].

Для дослідження прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод» проведемо оцінку його прибутку і рентабельності. В таблиці 2.9 розглянемо динаміку показників діяльності підприємства.

Таблиця 2.9 - Оцінка показників діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод» за 2021-20222 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції	1404740	1753605	348865	24,83
Собівартість реалізованої продукції	1340406	1526469	186063	13,88
Валовий прибуток	64334	227136	162802	253,06
Інші операційні доходи	25298	80013	54715	216,28
Адміністративні витрати	18394	20642	2248	12,22
Витрати на збут	50276	70542	20266	40,31
Інші операційні витрати	34376	55708	21332	62,05

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5
Прибуток від операційної діяльності	-13414	160257	173671	-1294,7
Інші фінансові доходи	2063	746	-1317	-63,84
Інші доходи	5031	5063	32	0,64
Фінансові витрати	31010	38557	7547	24,34
Інші витрати	4927	5086	159	3,23
Прибуток до оподаткування	-42257	122423	164680	-389,71
Витрати (дохід) з податку на прибуток	–	8875	8875	–
Чистий прибуток	-42257	113548	155805	-368,71

Проаналізувавши показники діяльності підприємства за 2021-2022 рр. можна зробити висновок, що у чистий дохід від реалізації продукції виріс на 24,83%. Це відбулося завдяки підвищенню рівня виробництва продукції і впровадження маркетингових заходів. В залежності від зазначених результатів зростає і собівартість реалізованої продукції на 13,88%.

Завдяки зростанню чистого доходу від реалізації продукції відбувається збільшення валового прибутку з 64334 тис. грн до 227136 тис. грн., тобто зростання відбулося у 3,5 рази.

По результатам 2021 року підприємство мало витрати вищі за доходи, тому зростання показників адміністративні витрати (на 12,22%), витрати на збут (40,31%) та інші операційні витрати (62,05%) призвело до збитку від операційної діяльності. Що у подальшому призвело до збитку чистого прибутку.

У 2022 році ситуація покращилась, так як вагоме зростання валового прибутку і операційних доходів, які також зросли у 3,5 рази, призвело до отримання підприємством прибутку від операційної діяльності на суму 160257 тис. грн. Відповідно до цього у 2022 році підприємство є прибутковим і величина його чистого прибутку становить 113548 тис. грн.

Зобразимо динаміку величин прибутку у графічному вигляді на рисунку 2.6.

						Акр.
						42
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	БЕП 32. 26. 002 КРБ	

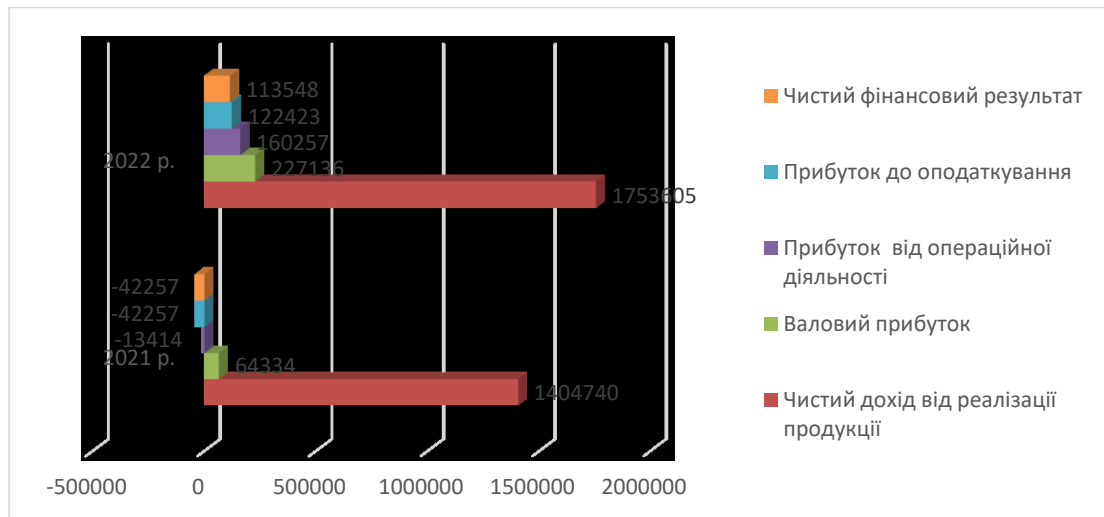

Рисунок 2.6 – Динаміка величин прибутку ТОВ «Пирятинський сирзавод» за 2021-2022 рр.

Визначимо динаміку показників рентабельності підприємства.

Рентабельність продажів ($R_{пр}$) показує наскільки ефективно й прибутково підприємство веде свою діяльність. Визначимо даний показник за формулою:

$$R_{пр} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід від реалізації}} \quad (2.1)$$

$$R_{пр2021} = \frac{-42257}{1404740} \times 100 = -3,02\%;$$

$$R_{пр2022} = \frac{113548}{1753605} \times 100 = 6,48\%.$$

За аналізуемий період рентабельність продажів зросла на 9,5%, що вказує на поліпшення фінансового стану підприємства і ефективне використання ресурсів.

Рентабельність реалізованої продукції ($R_{р.п}$) характеризує рівень прибутковості операційної діяльності підприємства і визначається за формулою:

$$R_{р.п} = \frac{\text{Валовий прибуток} + \text{Інші операційні доходи} - \text{Інші операційні витрати}}{\text{Собівартість реалізованої продукції} + \text{Адміністративні витрати} + \text{Витрати на збут}} \times 100\% \quad (2.2)$$

$$R_{р.п2021} = \frac{65334 + 25298 - 34376}{1340406 + 18394 + 50276} \times 100 = 4\%;$$

$$P_{p.n2022} = \frac{227136 + 80013 - 55708}{1526469 + 20642 + 70542} \times 100 = 15,54\%.$$

Показник рентабельності реалізованої продукції зростає з 4% до 15,54% за рахунок збільшення виробництва продукції, збільшення рівня її реалізації, тим самим підвищуючи рівень операційної діяльності підприємства.

Рентабельність сукупних активів ($P_{c.a}$) характеризують рівень прибутку, генерованого всіма активами підприємства, що перебувають у його використанні за балансом. Даний показник рентабельності визначається за формулою:

$$P_{c.a} = \frac{\text{Фінансовий результат до оподаткування}}{\text{Сума активів}} \times 100\% \quad (2.3)$$

$$P_{c.a2021} = \frac{-42257}{629877} \times 100 = -6,71\%;$$

$$P_{c.a2022} = \frac{122423}{713738} \times 100 = 17,15\%.$$

Рівень рентабельності сукупних активів демонструє ефективне використання активів підприємства, так як відсоток рентабельності зростає з - 6,71% до 17,15%.

Рентабельність власного капіталу ($P_{в.к}$) характеризує рівень прибутковості власного капіталу і визначається за формулою:

$$P_{в.к} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} \times 100\% \quad (2.4)$$

$$P_{в.к2021} = \frac{-42257}{78730} \times 100 = -53,93\%;$$

$$P_{в.к2022} = \frac{113548}{191813} \times 100 = 59,2\%.$$

Показник рентабельності власного капіталу підприємства підвищується. Якщо у 2021 році кожна залучена гривня не приносила чистого прибутку, то у 2022 році це становить 59,2.

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		44

У загальному висновку по результату аналізу рентабельності можна зробити висновок, що підприємство ефективно та раціонально використовує кошти і ресурси. У 2022 році всі показники зростають і мають позитивний результат.

Узагальнюючи всі отримані результати по проведеному аналізу фінансово-господарській діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод» можна надати висновок, що за аналізованого періоду підприємство збільшило випуск продукції і реалізації використовуючи основні засоби, які мають велику ступінь зносу. Результат фінансової стійкості показав, що підприємство покращує своє фінансове становище все рівно знаходиться в критичному стані і залежить від залучення позикових коштів. Показники ділової активності підприємства вказують на уповільнення обертання оборотних коштів. Прибутковість підприємства зростає у 2022 році.

Отже, підприємству необхідно впровадити заходи, які допоможуть покращити фінансовий стан підприємства і збільшити його прибутковість.

					<i>БЕП 32. 26. 002 КРБ</i>	Акр.
						45
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

РОЗДІЛ 3

ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ТОВ «ПІРЯТИНСЬКИЙ СІРЗАВОД»

3.1. Шляхи підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод»

В умовах сьогодення для кожного підприємства, питання отримання прибутку та підвищення ефективності діяльності, є актуальними. Прибуток виступає потужним каталізатором розвитку, тому ефективне управління прибутком та збільшення прибутковості є основним завданням кожного підприємства.

Підприємство має за мету отримати позитивний фінансовий результат від своєї господарської діяльності, який виражається через прибутковість підприємства. Підприємство повинно постійно шукати шляхи збільшення своєї прибутковості, тобто виявляти й впроваджувати різні заходи, які можуть сприяти зростанню прибутку підприємства. Такі резерви можуть включати підвищення ефективності використання ресурсів, поліпшення якості продукції, зменшення втрат робочого часу, підвищення продуктивності праці, оптимізацію витрат, розширення рекламних заходів та інші напрямки. Робота над цими допомагає підприємству забезпечити стабільний ріст прибутковості, досягти більшої ринкової вартості та забезпечити довгостроковий економічний розвиток.

Для ТОВ «Пирятинський сирзавод» пріоритетним напрямком прибутком є досягнення стійкого підвищення прибутковості, ринкової вартості та довгострокового економічного розвитку.

Відповідно до проведеного аналізу, у розділі 2 кваліфікаційної роботи, було встановлено, що підприємству необхідно збільшити свою прибутковість за рахунок:

- оновлення засобів виробництва або їх модернізації;
- виготовлення нового виду продукції;
- збільшенням обсягу реалізації продукції;

					<i>БЕП 32. 26. 003 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		46

– пошуку нових ринків збуту як на вітчизняному ринку так і на зарубіжному ринку.

Одним з перелічених заходів для підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод» є виробництво нового виду продукції, що призведе до зацікавленості споживачів і підвищить попит на продукцію підприємства.

ТОВ «Пирятинський сирзавод» для виготовлення своєї продукції використовує тільки молоко коров'яче незбиране. А продукцією заводу є тверді, напівтверді та плавлені сири.

На нашу думку для підвищення прибутковості підприємства доречною буде пропозиція з виготовлення напівтвердого сиру «Халумі» з овечого молока.

Овече молоко – цінний харчовий продукт, багатий на поживні речовини. З овечого молока виготовляють різноманітні сорти сирів і кисломолочні продукти. Енергетична цінність 1 кг овечого молока 400-1300ккал. Воно в 1,5 - 1,8 разів переважає коров'яче. У овечому молоці до 20% сухих речовин, що вигідно при виготовленні сирів, тобто вихід готового продукту є більшим ніж з коров'ячого молока. Так на одержання 1 кг м'якого сиру (бринзи) витрачають до 5 кг молока, а твердого (сир «Рокфор») – приблизно 7 кг овечого молока. Для порівняння, витрати коров'ячого молока на виготовлення 1 кг сиру досягають: для м'якого сиру – 10 кг, а для твердого – 13 кг [19].

Овече молоко використовують рідко, так як малий рівень надоїв і іншою причиною є регіон розміщення господарств. Тому для виготовлення сиру «Халумі» пропонується обрати суміш овечого і коров'ячого молока. Це буде вигідною умовою для підприємства, так як продукція з чистого овечого молока має велику собівартість і рівень реалізації такої продукції досить тривалий.

Обладнання для виготовлення сиру використовується те, що є у підприємства, так як процедура обробки сировини не відрізняється від вже встановленої.

Визначимо виробничу потужність цеху в залежності від потреби в продукті та кількості робочих змін на рік:

					<i>БЕП 32. 26. 003 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		47

$$P_{\text{вир}} = \frac{1800000}{600} = 3000 \text{ т}$$

Проведемо розрахунок собівартості виробництва сиру «Халумі». У таблиці 3.1 проведемо розрахунок вартості сировини та основних матеріалів.

Таблиця 3.1 – Вартість сировини та матеріалів для виробництва сиру

Найменування сировини та матеріалів	Обсяг витрат на річне виробництво, кг	Ціна за одиницю сировини та матеріалів, грн.	Витрати на річний обсяг виробництва, тис. грн.
Молоко овече	9000000	45,0	40500
Молоко коров'яче	13500000	20,0	270000
Закваска	337500	98,0	33075
Сичужний фермент	225000	43,0	9675
Хлористий кальцій	90000	48,0	5062,5
Сіль	337500	15,0	4320
М'ята суха	45	170,0	7650
Разом:	–	–	370282,5

Обов'язковим моментом є визначення витрат на пакувальні матеріали і тару. Так як сир «Халумі» відноситься до виду напівтвердих сирів і термін зберігання у нього не достатньо тривалий, то йому потрібне пакування для збільшення цього терміну. А найліпшим варіантом буде герметична упаковка замість поліетиленової плівки. Це все враховано при розрахунку відповідних витрат.

Витрати на поліетиленову упаковку складатимуть 34675,2 тис. грн., а картоні коробки – 1102,4 тис. грн. Загальна сума на пакувальні матеріали становитиме 35777,6 тис. грн.

Обов'язковим елементом виробництва є використання енергоресурсів (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Потреби в електроресурсах і їх вартість

Найменування електроресурсу	Норма витрат на 1 т продукції	Витрати на річний обсяг	Вартість одиниці ресурсу, грн.	Вартість річного обсягу ресурсу, тис. грн.
1	2	3	4	5
Електроенергія, кВт/год	12,4	22320	6,64	133,92

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5
Холод, кДж	43,0	77400	45,0	3483,0
Пар, т	0,8	6624	0,8	6,62
Разом:	–	–	–	3623,54

Розрахунок фонду заробітної плати персоналу приведений у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 - Витрати на оплату праці персоналу

Категорія персоналу	Кількість осіб	Заробітна плата за місяць, тис. грн.	Річний фонд оплати праці, тис. грн.
Начальник цеху	1	20,0	240,0
Технолог	2	18,0	432,0
Оператор	4	16,0	768,0
Майстер цеху	2	15,0	360,0
Робітник цеху	8	14,0	1344,0
Разом	17	–	3144,0

Відрахування на соціальні заходи становлять:

$$V_{\text{ссв}} = 3144,0 \times 0,22 = 691,68 \text{ тис. грн.}$$

Розрахунок повної собівартості сиру «Халумі» приведений у таблиці 3.3.

Розмір інших витрат складає 5% від суми основних витрат, а витрати на збут 2%.

Таблиця 3.4 – Розрахунок повної собівартості продукції

Статті витрат	Сума витрат, тис. грн.
Витрати на сировину і матеріали	370282,5
Витрати на допоміжні матеріали	35777,6
Витрати на енергоресурси	3623,54
Фонд заробітної плати працівників	3144,0
Відрахування на соціальні заходи	691,68
Витрати на амортизацію і налагодження	292,43
Інші витрати	20690,6
Витрати на збут	8690,05
Повна собівартість	443192,4
Собівартість одиниці продукції, т.	246,22

Визначимо обсяг виробництва сиру «Халумі» в вартісному виразі. Встановлено, що річний обсяг виробництва сиру складатиме 1800 тис. т, то оптово-відпускна ціна за 1 кг дорівнюватиме 320 грн. Вартість реалізації продукції дорівнює 576000,0 тис. грн.

									Акр.
									49
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	<i>БЕП 32. 26. 003 КРБ</i>				

Пропонується реалізовувати дану продукцію по усім торговим точкам, які має підприємство. Надати споживачам можливість ознайомитися з новим видом продукції за допомогою рекламних заходів.

3.2 Визначення фінансово-економічних показників запропонованого заходу

Наступним етапом необхідно проаналізувати економічну ефективність запропонованого заходу за основними показниками:

– Валовий прибуток визначимо по формулі:

$$\Pi = V - C \quad (3.1)$$

де $\Pi_{\text{вал}}$ – прибуток, ти. грн.;

V – вартість реалізованої продукції, грн.;

C – собівартість продукції, грн.

$$\Pi_{\text{вал}} = 576000 - 443192,4 = 132807,6 \text{ тис. грн.}$$

– Рентабельність виробництва продукції визначається по формулі:

$$P = \frac{\Pi_{\text{вал}}}{C} \times 100\%$$

$$P = \frac{132807,6}{443192,4} \times 100 = 30\%$$

– Термін окупності капіталовкладень буде становити:

$$T_{\text{ок}} = \frac{68020}{132807,6} = 0,5 \text{ р.}$$

За рахунок отриманих результатів можемо провести аналіз динаміки зміни фінансових результатів за проектом (таблиця 3.5).

Таблиця 3.5 – Аналіз техніко-економічних показників при запропонованому заході

Показник	2022 р.	За проектом	Відхилення	
			абсолютне	відносне
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн.	1753605	2332605	579000	2,89
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	588	605	17	2,89

					БЕП 32. 26. 003 КРБ			Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				50

Продовження таблиці 3.5

Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн.	1526469	1969661	443192	29,03
Операційні витрати, тис. грн.	1561371	1574189	12818	0,82
Валовий прибуток, тис. грн.	227136	359944	132808	58,47
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	160257	263684	103427	64,54
Фінансовий результат до оподаткування	122423	220041	97618	79,74
Чистий прибуток, тис. грн.	113548	180434	66886	58,91
Рентабельність продажів, %	6,48	7,7	1,26	-
Рентабельність продукції, %	14,88	18,3	3,39	-

У висновку можна зазначити, що даний захід з виробництва сиру «Халумі» є прибутковим, так як чистий дохід зростає на 58,91%, рентабельність продажів на 1,26%, а рентабельність продукції на 3,39%. Термін окупності запропонованого заходу становить 0,5 року.

ВИСНОВОК

У кваліфікаційні роботі, відповідно до встановленої теми, розглянуті і проаналізовані шляхи підвищення прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод».

1) У першому розділі роботи досліджено поняття «прибутковість», визначено сутність та головні її показники. Визначено, що головною задачею для кожного підприємства є отримання прибутку. Завдяки цьому у підприємства з'являється можливість у подальшому розвитку і вдосконаленню. Але прибуток надає лише абсолютний ефект від діяльності. Він не аналізує раціонального використання ресурсів, якими володіє підприємство. Саме рентабельність є відносним показником, який доповнює і характеризує прибутковість підприємства.

Також розглянуті методи розрахунку показників прибутковості та фактори, які впливають на прибуток тим самим зменшуючи або збільшуючи його фінансовий результат.

2) У другому розділі кваліфікаційної роботи проведений аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства. Даний розділ було поділено на частини. У першій частині розділу надана загальна характеристика діяльності підприємства. Описана історія створення та етапи розвитку ТОВ «Пирятинський сирзавод». Також вказаний основний вид його діяльності і наведена схема організаційної структури підприємства. Проведений аналіз техніко-економічних показників підприємства за 2021-2022 роки.

Відповідно до проведеного аналізу техніко-економічних показників встановлено, що підприємство за аналізований період покращує свій фінансовий стан і цим самим збільшує прибутковість.

У другій частині розділу проаналізовано економічний потенціал підприємства. Проведена оцінка стану майна, показників ліквідності і платоспроможності, фінансової стійкості та показників ділової активності.

					<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		52

У третій частині розділу проведений аналіз прибутковості підприємства і головних його показників, таких як прибуток і рентабельність.

Підводячи підсумки проведеного аналізу другого розділу можна зазначити, що підприємство має можливість збільшувати асортимент своєї продукції, але після того, як оновить або модернізує свої основні засоби. Також отримані результати діяльності 2022 року набагато покращили фінансовий стан підприємства і його прибутковості, але цього не є достатньо. Підприємство знаходиться у критичному стані і потребує впровадження відповідних заходів для зміни.

3) У третьому розділі роботи розглянуті і приведені шляхи збільшення обсягу прибутковості ТОВ «Пирятинський сирзавод».

Відповідно до отриманих результатів аналізу, який був проведений у другому розділі роботи, пропонується ТОВ «Пирятинський сирзавод» збільшити асортимент продукції. Пропонується внести до асортименту новий вид сиру, а саме напівтвердий сир «Халумі». Сир «Халумі» буде створений з суміші молока овечого і коров'ячого. Дана продукція не вимагає впровадження нового обладнання, так як процес створення і технологія виготовлення майже не відрізняються від традиційних. Тобто у підприємства налічується все для того щоб запустити цей продукт у виробництво.

Дана продукція буде користуватися попитом, так як цінність овечого молока і продуктів виготовлених з нього приносять велику користь по споживчим речовинам.

Виготовлений продукт збільшить обсяг виробництва і допоможе підприємству отримати додатковий прибуток тим самим збільшуючи прибутковість підприємства в цілому.

Отже, запропонований захід для зростання прибутковості діяльності ТОВ «Пирятинський сирзавод» свідчать про його економічну доцільність та вказують на ефективність використання.

					<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		53

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильєв В.В. Шляхи підвищення результативності українських підприємств / В.В. Васильєв // Фондовий ринок. –2007. – № 12. – С. 11–14.
2. Буряковський В.В. Фінанси підприємств: [навч. посібник] / Буряковський В.В., Кармазин В.Я., Каламбет С.В. / За ред. В.В. Буряковського - Дніпропетровськ : Пороги, 2006. -246 с.
3. Бланк И.О. Управление прибылью / И.О. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2003. – 752 с.
4. Хмелевський О.В. Нові парадигми прибутковості промислового підприємства в умовах активації підприємства / О.В. Хмелевський // Вісник Хмельницького національного університету. –2005. – № 7. – С. 102–109
5. Кучер Л.Ю. Науково-теоретичні підходи до інтерпретації дефініції «прибутковість» / Л.Ю. Кучер [Електронний ресурс].
6. Антонюк Р.Р. Прибутковість сільськогосподарських підприємств: природа категорії / Р.Р. Антонюк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства – 2012. – № 126. – С. 50–55.
7. Олійник О.В. Розвиток економічного аналізу в умовах інституційних змін: монографія / О.В. Олійник. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – 653 с.
8. Осипова Т.В. Теоретичні аспекти трактування прибутковості в сучасних умовах господарювання / Т.В. Осипова // Управління розвитком. 2012. – № 1. – С. 82–84.
9. Мочерний С.В. Політична економія : [навч. посібник] / С.В. Мочерний, Я.С. Мочерна. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 684 с.
10. Хмелевський О.В. Оцінка якості прибутковості в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств машинобудування / О.В. Хмелевський // Економіст. – 2008. – № 3. – С. 50–53.
11. Єпіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності / Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. // Випуск №3. – 2016. – URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/3_ukr/33.pdf

					<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		54

12. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І.Ю. Єпіфанова, В.В. Джеджула. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 143 с.
13. Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Методика оцінювання прибутковості підприємства https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/42.pdf
14. Романова Т.В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах // Ефективна економіка. – 2015. – №4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976>
15. Петруня Н.В. Фінансові результати як джерело формування активів сільськогосподарських підприємств / Н.В. Петруня // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит». Суми: СНАУ, 2007. – №1. – С. 56 – 59.
16. Пасічник В.Г. Організація виробництва : [підручник] / В.Г. Пасічник. – К. : ЦНЛ, 2005. – 248 с.
17. Білошапка В.А. Резерви зростання результативності бізнесу в умовах економічного спаду / В.А. Білошапка // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 1(155). – С. 115–117.
18. Блонська В.І. Економіка підприємства: теорія і практикум : [навч. посіб.] / В.І. Блонська, Т.Г. Васильців, С.С. Гринкевич [та ін.] ; за ред. доц. Н.Г. Міценко, доц. О.І. Ященко. – Львів : Магнолія 2012, 2008. – 688 с.
19. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства: підручник / М. В. Афанасьєв, О. Б. Плоха. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2013. – 585 с
20. ТОВ Пирятинський сирзавод // Молочний альянс: [Веб-сайт]. Пирятин, 2023. URL: <https://milkalliance.com.ua/company/enterprises/piryatinskij-sirzavod/> (дата звернення: 03.02.2023).
21. Лучко М.Р. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
22. Молочна продуктивність овець // Букліб: [Веб-сайт]. 2023. URL: <https://buklib.net/books/36074/> (дата звернення: 06.06.2023).
23. Янковий Р. В. Шляхи підвищення продуктивності та результативності

					<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		55

праці на підприємстві / Р. В. Янковий, Т. С. Харченко // Економіка: реалії часу.
- 2013. - № 1. - С. 23-26

24. Циглик І. І. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства:
Навч. посіб. / І. І. Циглик, С. О. Кропельницька, О. І. Мозіль. – К.: ЦНЛ, 2004. –
123 с.

25. Сілічева Н.С. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства.
Одеса: ОНЕУ, 2014.

26. Добрава Н.В. Проблеми підвищення конкурентоспроможності
підприємства /Наталя Василівна Добрава/ Економіка підприємства: сучасні
проблеми теорії та практики: Матеріали четвертої міжнародної науково-
практичної конференції – Одеса, Атлант, 2015 – 367с. (с. 29-30).

27. Соляник Л.Г. Від збитковості до прибутковості: ключові фактори успіху
вітчизняних підприємств / Л. Г. Соляник // Економічний вісник Національного
гірничого університету. – 2013. – №3. – С. 73-81

28. Довбня С.Б. Методичні особливості показників рентабельності та розробка
їх класифікації /С.Б. Довбня, О.Г. Пендик // Молодий вчений. – 2014. – № 5. –
С. 94–97.

29. Зінченко О.А. Визначення показників рентабельності на основі величини
якості прибутку / О.А. Зінченко //Вісник економіки транспорту і промисловості.
– 2009. – № 28. – С. 150–155.

30. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий
аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник
С. В. – Полтава: ПДАА, 2016. – 430 с.

					<i>БЕП 32. 26. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		56

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Відділення *економічне*

Кафедра *Економіки*

Освітньо - професійна програма *«Економіка»*

Спеціальність *051 «Економіка»*

Форма навчання *денна*

**ДОДАТКИ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

на здобуття ступеню першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: *Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення на прикладі ТОВ «Пирятинський сирзавод»»*

Здобувач освіти _____ Вікторія ЧЕРНОВА

Керівник _____ Аліна КУХАРУК

ОДЕСА 2023

ДОДАТОК 1

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення поняття «прибутковість»

Автор	Визначення
Кучер Л.Ю. [5]	Прибутковість – це показник для віддзеркалення економічної ефективності діяльності суб'єкта господарювання.
Антонюк Р.Р. [6]	Прибутковість – це здатність підприємства генерувати позитивний ефект фінансового результату від здійснення господарської діяльності, що полягає в перевищенні доходу над здійсненими витратами в розмірі достатньому для ефективного подальшого функціонування.
Олійник О. В. [7]	Прибутковість виступає як досягнення максимально позитивного ефекту за найменші витрати живої та витраченої праці. Прибутковість – це конкретна форма дії закону економії часу.
Осипова Т.В. [8]	Основою прибутковості є сам прибуток, який у цілому й визначає результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Тому прибуток зображає її результати.
Мочерний С.В. [9]	Прибутковість треба розглядати з двох сторін: по-перше, як прибутковість усього підприємства щодо всього авансованого капіталу, яка визначається нормою прибутку: відношенням річного прибутку до авансованого капіталу; по-друге, як прибутковість виготовлення окремої партії товарів, яка вимірюється відношенням прибутку до собівартості товарів
Хмелевський О.В. [10]	Прибутковість – це здатність здійснювати рентабельну діяльність, забезпечувати платоспроможність, генерувати прибуток, на основі чого забезпечувати стабільність зростання та майбутній інноваційно-інвестиційний розвиток

ДОДАТОК 2

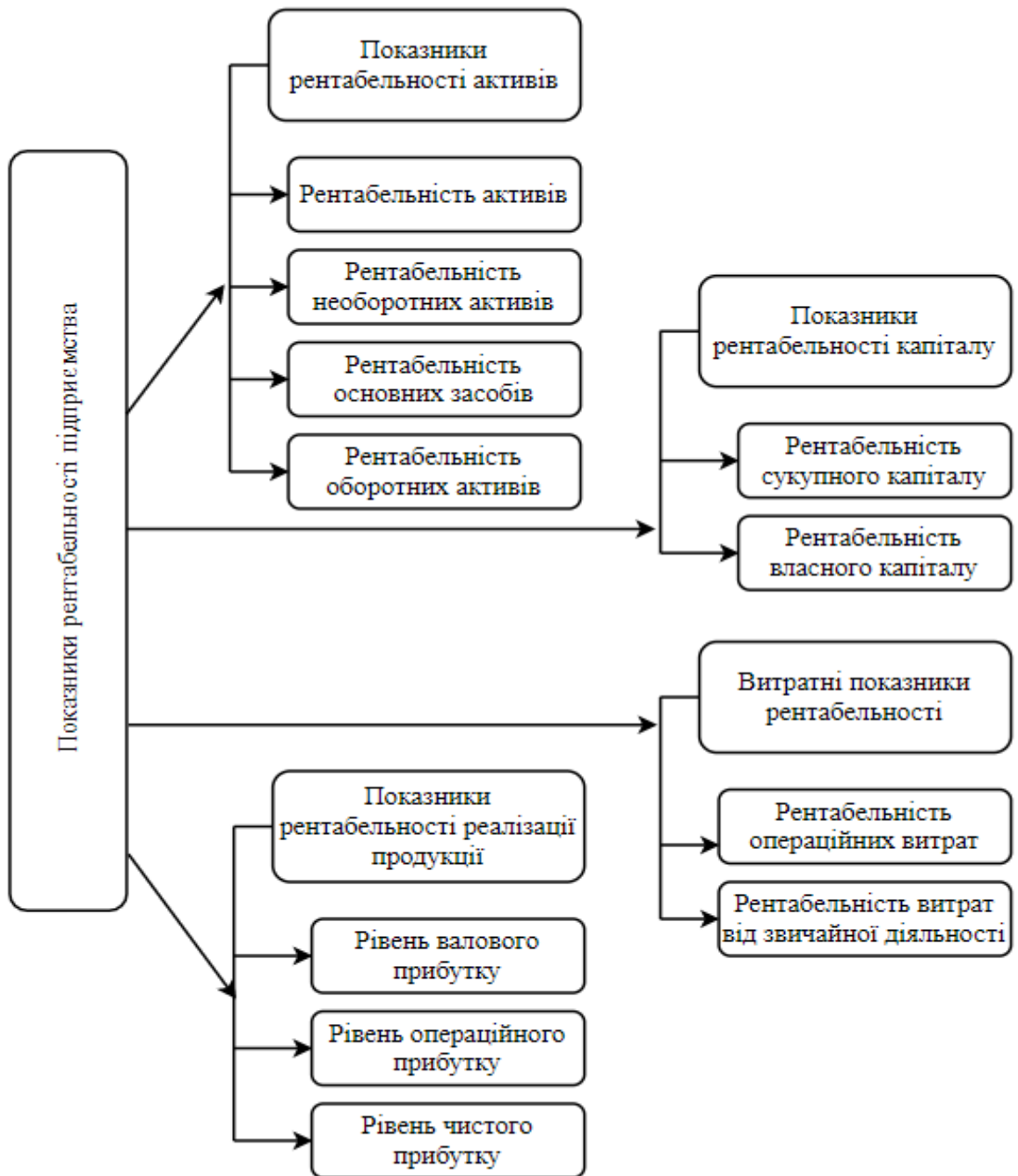

Рисунок 1.2 – Показники рентабельності підприємства об'єднані в групи

ДОДАТОК 3

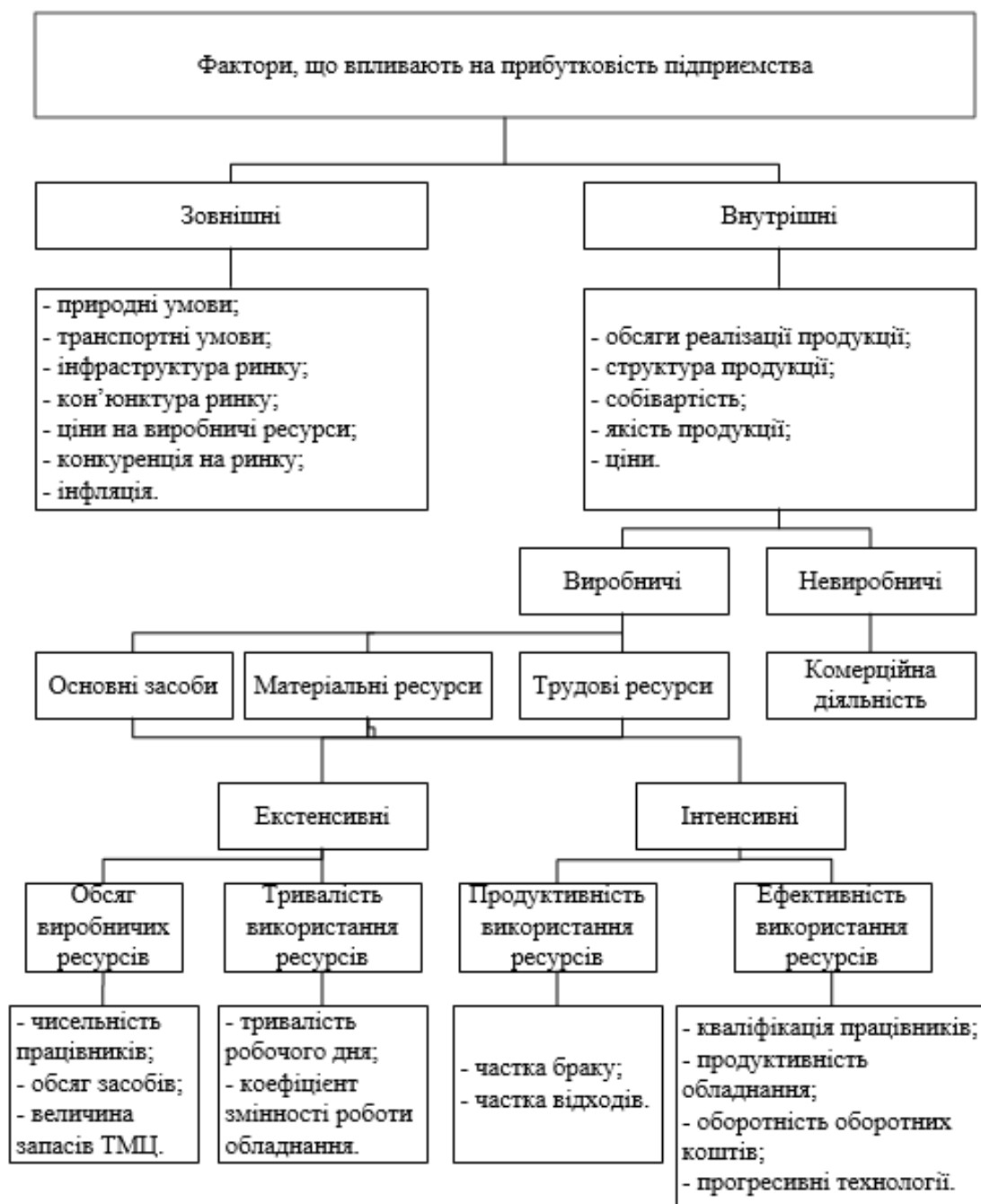

Рисунок 1.3 - Перелік факторів впливу на прибутковості підприємства

ДОДАТОК 4

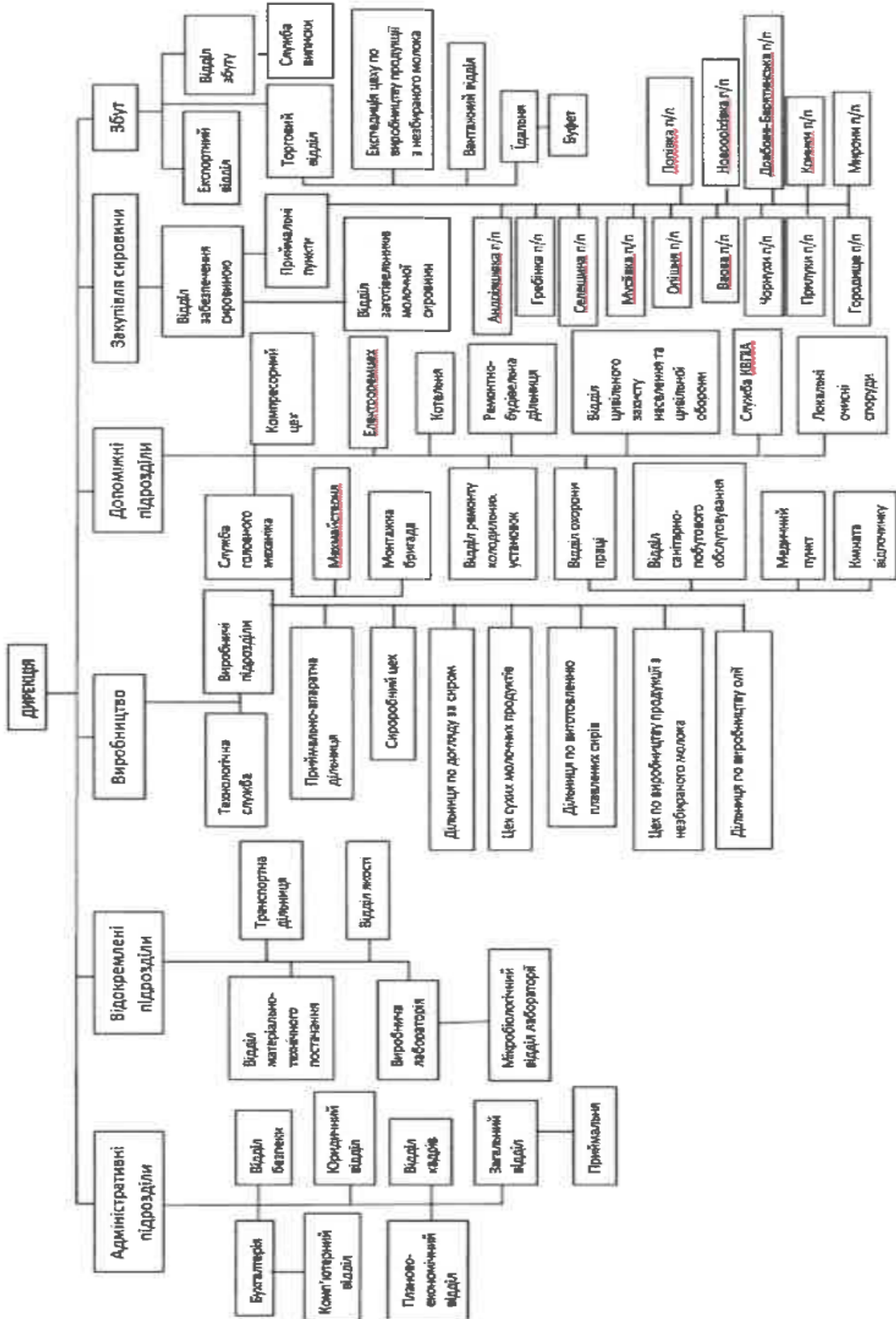

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ТОВ «Пирятинський сирзавод»

ДОДАТОК 5

Таблиця 2.2 – Техніко-економічні показники діяльності підприємства ТОВ «Пирятинський сирзавод» за 2021-2022 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	1404740	1753605	348865	24,8
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	610	588	-22	-3,61
Продуктивність праці, тис. грн/особу	2302,85	2982,32	679,5	29,51
Середньорічна вартість активів підприємства, тис. грн.	566120,5	671807,5	105687	18,67
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	97803,5	92147,5	-5656	-5,78
Фондовіддача	14,36	19,03	4,67	32,52
Власний капітал, тис. грн.	78730	191813	113083	у 2,5 р.
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1340406	1526469	186063	13,9
Операційні витрати, тис.грн.	1492884	1561371	68487	4,6
Валовий прибуток, тис.грн.	64334	227136	162802	у 3,5 р.
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	-13414	160257	173671	у -11 р.
Чистий прибуток, тис. грн.	-42457	113548	156005	у -2,7 р.
Рентабельність продукції, %	4,80	14,88	10,1	-
Рентабельність продажів, %	-3,02	6,48	9,5	-
Рентабельність власного капіталу, %	-53,93	59,20	113,12	-

ДОДАТОК 6

Таблиця 2.3 – Горизонтальний і вертикальний аналіз майна ТОВ «Пирятинський сирзавод» за період 2021-2022 роки.

Активи	2021 рік		2022 рік		Відхилення		
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис. грн.	%	у %
Майно, у тому числі:	629877	100	713738	100	83861	0	13,31
I. Необоротні активи	103445	16,42	107725	15,09	4280	-1,33	4,14
Нематеріальні активи	2146	0,34	983	0,14	-1163	-0,20	-54,19
Основні засоби	98612	15,65	85683	12,00	-12929	-3,65	-13,11
Інші необоротні активи	2687	0,43	21059	2,95	18372	2,52	683,7
II. Оборотні активи	526432	83,58	606013	84,91	79581	1,33	15,12
Запаси	263317	41,8	207823	29,12	-55494	-12,68	-21,07
Виробничі запаси	28628	4,55	49441	6,93	20813	2,38	72,70
Незавершене виробництво	14116	13,65	3730	0,52	-10386	-13,12	-73,58
Готова продукція	220463	35,00	154405	21,63	-66058	-13,37	-29,96
Товари	110	0,11	247	0,03	137	-0,08	124,6
Поточна дебіторська заборгованість	219606	34,86	280896	39,36	61290	4,49	27,91
Гроші та їх еквіваленти	40871	6,49	113022	15,84	72151	9,35	176,5
Витрати майбутніх періодів	93	0,04	142	0,02	49	-0,02	52,69
Інші оборотні активи	2545	0,40	4130	0,58	1585	0,17	62,28

ДОДАТОК 7

Таблиця 2.8 – Показники ділової активності ТОВ «Пирятинський сирзавод»

Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
Коефіцієнт обертання активів	2,48	2,61	0,13	5,24
Тривалість одного обороту активів, днів	145	138	-7	-4,83
Коефіцієнт обертання оборотних активів	3,03	3,1	0,07	2,31
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	119	116	-3	-2,26
Коефіцієнт обертання запасів	6,61	6,48	-0,13	-1,97
Тривалість одного обороту запасів, днів	54	56	2	3,67
Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	7,34	7,00	-0,34	-4,63
Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, дні	49	51	2	4,86
Коефіцієнт обертання власного капіталу	13,98	12,96	-1,02	-7,3
Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	26	28	2	7,77
Коефіцієнт обертання поточної кредиторської заборгованості	4,96	4,98	0,02	0,4
Тривалість одного обороту поточної кредиторської заборгованості, днів	73	72	-1	-1,37
Тривалість операційного циклу, днів	104	107	3	3,36
Тривалість фінансового циклу, днів	31	35	4	12,93

ДОДАТОК 8

Таблиця 3.5 – Аналіз техніко-економічних показників при запропонованому заході

Показник	2022 р.	За проектом	Відхилення	
			абсолютне	відносне
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн.	1753605	2332605	579000	2,89
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	588	605	17	2,89
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн.	1526469	1969661	443192	29,03
Операційні витрати, тис. грн.	1561371	1574189	12818	0,82
Валовий прибуток, тис. грн.	227136	359944	132808	58,47
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	160257	263684	103427	64,54
Фінансовий результат до оподаткування	122423	220041	97618	79,74
Чистий прибуток, тис. грн.	113548	180434	66886	58,91
Рентабельність продажів, %	6,48	7,7	1,26	-
Рентабельність продукції, %	14,88	18,3	3,39	-